

Certificatieschema Safety Culture Ladder

Afspraken over de beoordeling van de Safety Culture Ladder 2.0

September 2023

De waarde
van normen

Certificatieschema Safety Culture Ladder

(nl)

Afspraken over de beoordeling van de
Safety Culture Ladder 2.0

Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut

THIS PUBLICATION IS COPYRIGHT PROTECTED

DEZE PUBLICATIE IS AUTEURSRECHTELIJK BESCHERMD

Apart from exceptions provided by the law, nothing from this publication may be duplicated and/or published by means of photocopy, microfilm, storage in computer files or otherwise, which also applies to full or partial processing, without the written consent of Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut.

Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut shall, with the exclusion of any other beneficiary, collect payments owed by third parties for duplication and/or act in and out of law, where this authority is not transferred or falls by right to Stichting Reprerecht.

Auteursrecht voorbehouden. Behoudens uitzondering door de wet gesteld mag zonder schriftelijke toestemming van Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotokopie, microfilm, opslag in computerbestanden of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op gehele of gedeeltelijke bewerking.

Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut is met uitsluiting van ieder ander gerechtigd de door derden verschuldigde vergoedingen voor verveelvoudiging te innen en/of daartoe in en buiten rechte op te treden, voor zover deze bevoegdheid niet is overgedragen c.q. rechtens toekomt aan Stichting Reprerecht.

Although the utmost care has been taken with this publication, errors and omissions cannot be entirely excluded. Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut and/or the members of the committees therefore accept no liability, not even for direct or indirect damage, occurring due to or in relation with the application of publications issued by Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut.

Hoewel bij deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut en/of de leden van de commissies aanvaarden derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade, ontstaan door of verband houdend met toepassing van door Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut gepubliceerde uitgaven.

Inhoud

1	Onderwerp en toepassingsgebied	4
2	Normatieve verwijzingen	4
3	Termen en definities	5
4	Ingangsdatum en overgangstermijn	7
5	De Safety Culture Ladder	8
5.1	Algemeen	8
5.2	Beschrijvingen per trede.....	8
5.3	Thema's en subthema's	9
5.4	Overige documenten.....	9
6	Relatie met veiligheidsmanagementsystemen	10
6.1	NEN-ISO 45001	10
6.2	VCA, VCU, VCO	10
6.3	Relatie SCL en veiligheidsmanagementsystemen	10
7	Afspraken over de beoordeling	11
7.1	Bevoegde certificerende instellingen	11
7.2	Bevoegde (lead)auditor en beoordelaar	12
7.3	Eisen SCL-beoordeling.....	12
7.4	Certificatie mandagentabel	15
7.5	Onaangekondigde werkbezoeken	19
7.6	Taaleis bij SCL-audits	20
7.7	Specifieke afspraken over de beoordeling.....	21
7.8	Beoordelingsmethode	22
7.9	Auditrapportage	25
7.10	Uitreiken van certificaat of statement.....	27
7.11	Geldigheid certificaat en statement.....	28
7.12	Proefaudit.....	28
8	Safety Culture Ladder-producten	29
8.1	Algemeen	29
8.2	SCL Original	30
8.3	SCL.....	31
8.4	SCL Light	32
8.5	Approved Self Assessment (ASA).....	34
9	Kwaliteitsborging en toezicht van certificerende instellingen	38
9.1	Algemeen	38
9.2	Bijwoning.....	38
10	Organisatie	39
10.1	Wie beheert de Safety Culture Ladder?	39
10.2	Financiering.....	40
10.3	Document-/versiebeheer	40
10.4	Klachten	40
	Bijlage A (normatief) Aanvullende eisen offshoretoetsing	41
	Bijlage B (normatief) Kwalificatie-eisen auditoren en beoordelaars	44
	Bibliografie	51

Certificatieschema Safety Culture Ladder – Afspraken over de beoordeling van de Safety Culture Ladder 2.0

1 Onderwerp en toepassingsgebied

Dit certificatieschema (verder aangeduid als 'schema') bevat de afspraken waaraan certificerende instellingen zich moeten houden bij de beoordeling van de Safety Culture Ladder (SCL). De eisen waartegen de beoordeling plaatsvindt, zijn vastgelegd in *Safety Culture Ladder 2.0 (SCL 2.0)*.

De SCL is een instrument dat bedoeld is om het bewustzijn voor veilig en gezond werken binnen de eigen organisatie te vergroten. De ladder is ook geschikt als kwaliteitsaspect bij het inkopen van werkzaamheden, diensten en leveringen. De SCL is ontwikkeld voor alle typen organisaties, in zowel de profit-, non-profit-, dienstverlenings- als industriese sector en in zowel grote als kleinere ondernemingen.

OPMERKING Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om verschillende (bedrijfsspecifieke) edities van de SCL te maken. Het is de bedoeling uit te gaan van de bestaande editie te nemen. Als sectoren of bedrijven zich niet meteen herkennen in een beschrijving, dan kan worden gekeken naar de bedoeling van de beschrijving. Door uit te gaan van de bedoeling, kunnen beschrijvingen worden geïnterpreteerd voor de specifieke bedrijfssector en het type bedrijf.

Dit schema wordt doorlopend geëvalueerd en waar nodig aangepast. Deze aanpassingen worden vastgelegd in besluiten genomen door de Commissie van Deskundigen (CvD). Deze besluiten worden gepubliceerd op de website van de SCL (www.safetycultureladder.com) en zijn na publicatie onderdeel van dit schema. Periodiek worden deze besluiten opgenomen in de nieuwe editie van dit schema.

Daar waar in dit document 'hij' staat, worden alle persoonsaanduidingen bedoeld die op dit moment gangbaar zijn.

2 Normatieve verwijzingen

Naar de volgende documenten wordt in de tekst zo verwezen dat de bepalingen ervan geheel of gedeeltelijk ook voor dit document gelden. Bij gedateerde verwijzingen is alleen de aangehaalde editie van toepassing. Bij ongedateerde verwijzingen is de laatste editie van het document (met inbegrip van eventuele wijzigingsbladen, correctiebladen en consolidaties) waarnaar is verwezen, van toepassing.

NEN-EN-ISO/IEC 17021-1, *Conformiteitsbeoordeling – Eisen voor instellingen die audits en certificatie van managementsystemen leveren – Deel 1: Eisen*

Safety Culture Ladder 2.0 (SCL 2.0)

De eisen opgenomen in dit schema gelden als aanvulling of als vervanging van de betreffende eisen uit NEN-EN-ISO/IEC 17021-1.

3 Termen en definities

Voor de toepassing van dit document gelden de volgende termen en definities.

3.1

bedrijf

bedrijf dat wordt gecertificeerd

Opmerking 1 bij de term: De hoogst te certificeren juridische bedrijfsentiteit is te beschouwen als de vestiging; de bijbehorende respectievelijk onderliggende juridische entiteiten zijn te beschouwen als nevenvestigingen.

Opmerking 2 bij de term: Er zijn bedrijven die op hoog niveau een juridische structuur hebben, maar die uitvoerend zijn georganiseerd met bijvoorbeeld businessunits (BU) en/of functionele eenheden (FE). In deze gevallen kan ervoor worden gekozen om een operationele eenheid (BU/FE) te certificeren, inclusief de sturing en ondersteunende diensten van deze BU/FE.

3.2

branche

afgebakende bedrijfstak

Opmerking 1 bij de term: Branche is een naam voor alle bedrijven die werken in een bepaalde categorie diensten en producten, zoals de horeca. In een branche zitten dus alle bedrijven die zich met hetzelfde bezighouden.

3.3

certificerende instelling

CI

instelling die door NEN bevoegd is verklaard om als onafhankelijke derde partij een beoordeling te doen en op basis daarvan een SCL-certificaat of -statement uit te reiken.

Opmerking 1 bij de term: Om een beoordeling goed te kunnen uitvoeren moeten een CI en de door haar ingezette auditoren voldoen aan een aantal voorwaarden (zie 7.1, 7.2 en bijlage B).

3.4

directie

hoogste leidinggevenden in een organisatie

Opmerking 1 bij de term: Bijvoorbeeld de algemeen directeur, de financieel directeur, de commercieel directeur.

Opmerking 2 bij de term: Als het gaat om een deel van de organisatie, dan betreft het de hoogste leidinggevende van dat deel.

3.5

keten

aaneenschakeling van partijen in hetzelfde proces, waaronder opdrachtgever-opdrachtnemer of opdrachtnemer-leverancier-onderaannemer

3.6

management

manager

hoogste leidinggevende(n) in een organisatie tot aan het niveau van de eerste leidinggevende op de werkvloer

Opmerking 1 bij de term: Bijvoorbeeld de afdelingsmanager, de regiodirecteur.

Opmerking 2 bij de term: In kleinere organisatie is deze managementlaag mogelijk niet aanwezig (lees dan: directie).

Certificatieschema SCL 2.0

3.7

medewerker

iedere persoon die een functie in het bedrijf heeft

Opmerking 1 bij de term: Dit geldt voor zowel personen in loondienst van het bedrijf als zzp'ers, uitzendkrachten en andere door het bedrijf ingehuurd of ingeleende personen.

Opmerking 2 bij de term: Bijvoorbeeld de bankwerker, de chauffeur, de adviseur, de veiligheids- en gezondheidscoördinator.

3.8

nevenaannemer

partij die in opdracht van de opdrachtgever werkzaamheden uitvoert in de nabijheid van de werkzaamheden van het bedrijf en die invloed heeft op het werk van het bedrijf

3.9

opdrachtgever

klant voor wie werkzaamheden worden uitgevoerd, de opdrachtverstrekker van het bedrijf

3.10

opdrachtnemer

partij die in opdracht van het bedrijf werkzaamheden uitvoert

Opmerking 1 bij de term: Bijvoorbeeld: De onderaannemer, leverancier, dienstverlener.

3.11

project

hoeveelheid samenhangende activiteiten die (in opdracht van de opdrachtgever) door een entiteit (bijv. bedrijf, combinatie of samenwerkingsverband) worden uitgevoerd op locatie of in de eigen werkomgeving

Opmerking 1 bij de term: Onder deze noemer vallen bijvoorbeeld: het uitvoeren van een klus, het maken van een ontwerp, het begeleiden van een werk.

3.12

risicoanalyse

schriftelijk vastgelegde inventarisatie en evaluatie van V&G-risico's voor medewerkers en andere personen in de omgeving van het werk

Opmerking 1 bij de term: De risicoanalyse bevat een beschrijving van de gevaren, de risico's, de ernst ervan en de risicobeperkende maatregelen (ook die op houding en gedrag).

3.13

stakeholder

belanghebbende of belanghebbende partij

Opmerking 1 bij de term: Bijvoorbeeld medewerker, moederbedrijf, klant, opdrachtgever, opdrachtnemer, nevenaannemer, omgeving, politiek en/of bestuur.

3.14

veiligheidscultuur

geheel van gemeenschappelijke waarden, normen, competenties en daarbij behorend gedrag op het vlak van veiligheid en gezondheid

3.15

veiligheid en gezondheid

V&G

integrale veiligheid van zowel eigen medewerkers als gebruikers, derden en de omgeving

Opmerking 1 bij de term: V&G is breder dan alleen arboveiligheid. In V&G zit ook: psychosociale arbeidsbelasting, psychosociale veiligheid, welzijn en integriteit.

Opmerking 2 bij de term: Afhankelijk van wat er speelt binnen de organisatie, moet ook worden gedacht aan bijvoorbeeld cybersecurity, constructieve veiligheid, machineveiligheid, brandveiligheid.

Opmerking 3 bij de term: Gezondheid is ook onderdeel van de SCL. Denk bijvoorbeeld aan blootstelling aan gevaarlijke stoffen die invloed kunnen hebben op de gezondheid (en waar meer mensen schadelijke gevolgen van ondervinden dan van alleen veiligheidsrisico's).

3.16

V&G-gedrag

bewuste en onbewuste gedragingen en handelingen gericht op de veilige en gezonde uitvoering van werkzaamheden, met aandacht voor mens, materialen, middelen, methoden, werkplek en omgeving

3.17

V&G-gedragsaudit

systematische beoordeling van de mate van veiligheidsbewustzijn en bewust veilig handelen in het bedrijf

3.18

V&G in de werkomgeving

veiligheid en gezondheid voor het geheel van omstandigheden waaronder het werk wordt uitgevoerd

Opmerking 1 bij de term: Dit kan ook de omstandigheden van belanghebbenden betreffen.

Opmerking 2 bij de term: De omstandigheden kunnen fysieke, sociale, psychologische en omgevingsfactoren bevatten.

Opmerking 3 bij de term: Werk uitvoeren moet breed worden geïnterpreteerd. Afhankelijk van de situatie kan het ook gaan over ontwerpen en gebruiken.

4 Ingangsdatum en overgangstermijn

Vanaf 1 januari 2024 kunnen audits worden uitgevoerd op basis van SCL 2.0 in overeenstemming met de afspraken in dit schema.

2024 geldt als een overgangsjaar waarbij (her)certificatie kan plaatsvinden op SCL 2.0 en op de vorige editie van de SCL.

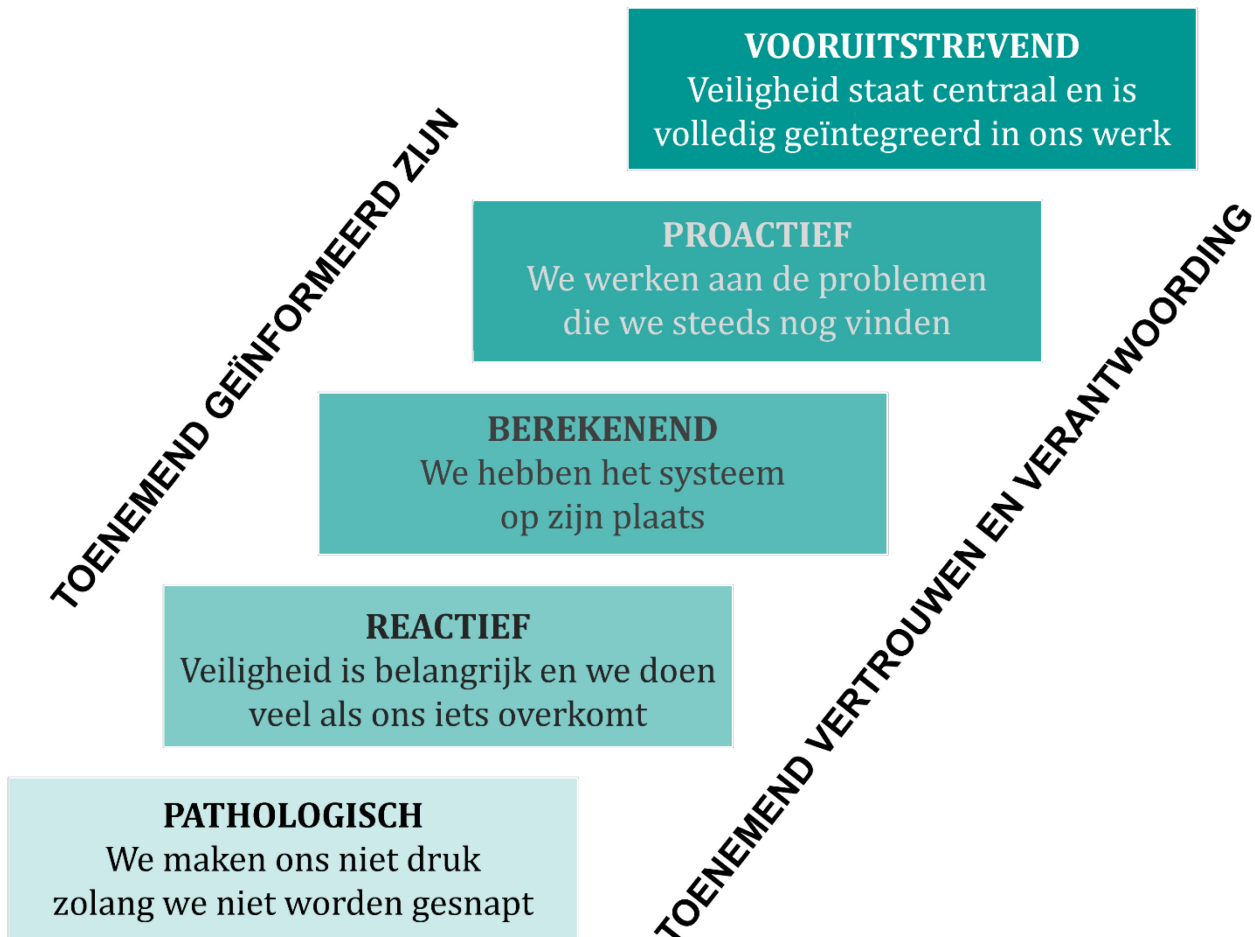
Vanaf 1 januari 2025 kan (her)certificatie enkel plaatsvinden op SCL 2.0. Vervolgaudits kunnen nog wel tegen de vorige editie van de SCL worden uitgevoerd. Als gedurende de looptijd van het certificaat wordt overgestapt op SCL 2.0, moet er een initiële audit worden uitgevoerd op SCL 2.0.

Vanaf 1 januari 2028 zijn alleen nog certificaten geldig die zijn afgegeven op basis van SCL 2.0 (of latere edities).

5 De Safety Culture Ladder

5.1 Algemeen

De Safety Culture Ladder (SCL) is gebaseerd op de cultuurladder volgens het model van Parker e.a. (figuur 1) en is een evolutionaire ladder bestaande uit vijf niveaus. Het model veronderstelt dat de veiligheidscultuur in een onderneming in een bepaald stadium van volwassenheid verkeert. Het model onderkent vijf cultuurniveaus of 'treden'. Elke trede geeft de ontwikkelingsfase aan waarin het bedrijf zich bevindt op het gebied van veiligheid en gezondheid.

Figuur 1 — De vijf treden van de SCL

5.2 Beschrijvingen per trede

Hieronder staan de vijf treden van de SCL op hoofdlijnen beschreven.

Trede 1: Pathologisch

De organisatie ziet het nut van veilig(er) werken niet in. Aandacht voor veiligheid kost tijd en geld. Het draait om omzet en winst. 'Ongevallen kunnen zich altijd voordoen; daar heb je maar weinig invloed op'. De organisatie is van mening dat ze toch echt wel weten wat ze doen, het gaat tenslotte al jaren goed.

Trede 2: Reactief

Het bedrijf heeft de gewoonte om te veranderen nadat er dingen zijn misgegaan. Er wordt gereageerd op basis van ingesleten patronen. In het bedrijf voelen mensen zich eerder slachtoffer dan zelf verantwoordelijk. 'Maar dat is toch niet mijn schuld?' 'Incidenten hebben veroorzakers, en die maken het bij ons niet lang.' Verandergedrag is vaak ad hoc en van korte duur.

Trede 3: Berekenend

Veiligheid wordt gezien als een meerwaarde; dat wordt duidelijk in woord, geschrift (beleid/systeem) en daad (betrokkenheid). Aandacht voor V&G komt vooral vanuit de directie, management en direct leidinggevenden richting de werkvloer. Operationele medewerkers voelen zich nog in beperkte mate verantwoordelijk voor V&G. De V&G-verantwoordelijke wordt veelal gezien als de motor van de dagelijkse V&G-praktijk.

Trede 4: Proactief

Iedereen in de organisatie is zich bewust van het belang van veiligheid; voor zichzelf, voor collega's, en voor medewerkers van opdrachtnemers en derden. Iedereen kent en erkent zijn aandeel en verantwoordelijkheid wat betreft V&G. Belangrijke informatie over veiligheid wordt met elkaar top-down en bottom-up gedeeld en gemeld, zowel binnen als buiten de eigen organisatie. Fouten maken mag, daar wordt eerlijk voor uitgekomen. Er zit energie op het voorkomen van herhaling. Er wordt initiatief getoond om veiliger te werken.

Trede 5: Vooruitstrevend

Veiligheid is volledig geïntegreerd in de bedrijfsprocessen. Het is een vast onderdeel bij reflectie en evaluatie binnen de eigen organisatie én met branchegeenoten. Veiligheid zit ingebakken in het denken en doen van alle medewerkers en medewerkers van opdrachtnemers. Ze zijn namelijk niet anders gewend.

5.3 Thema's en subthema's

SCL 2.0, op basis waarvan de beoordeling wordt uitgevoerd, bestaat uit vijf thema's:

- beleid en leiderschap;
- kennis en vaardigheden;
- primaire en secundaire processen;
- samenwerken met externen;
- leren en verbeteren.

Ieder thema heeft een aantal subthema's en is onderverdeeld in 'randvoorwaardelijk' en 'gedrag'.

5.4 Overige documenten

Naast het normdocument en dit schema zijn er een toelichtend document en een casebook beschikbaar. Dit zijn beide informatieve documenten.

Certificatieschema SCL 2.0

In het toelichtende document staat algemene achtergrond informatie over (het gedachtegoed van) de SCL. Ook bevat het voorbeelden. Het is een levend document dat op basis van de behoefte van de gebruikers van de SCL verder wordt aangevuld. Het toelichtende document wordt op de website van de SCL gepubliceerd.

Het casebook is een document dat handvatten biedt voor auditoren. In dit document worden best practices met betrekking tot de beoordeling opgenomen. Deze best practices zijn uitkomsten van de harmonisatie tussen de certificerende instellingen. Het is bedoeld als hulpmiddel voor een eenduidige beoordeling. Het document is niet bedoeld om dwingend voor te schrijven hoe de beoordeling moet gebeuren. Het casebook wordt onder de CI's verspreid en niet openbaar gepubliceerd.

6 Relatie met veiligheidsmanagementsystemen

6.1 NEN-ISO 45001

NEN-ISO 45001 specificeert eisen voor een managementsysteem voor gezond en veilig werken (G&VW) en geeft richtlijnen voor het gebruik ervan om organisaties in staat te stellen in veilige en gezonde werkplekken te voorzien door werk gerelateerd letsel en gezondheidsproblemen te voorkomen en door proactief G&VW-prestaties te verbeteren. Dit document is van toepassing op elke organisatie die een G&VW-managementsysteem wil inrichten, implementeren en onderhouden om arbeidsomstandigheden te verbeteren, gevaren weg te nemen en G&VW-risico's (met inbegrip van tekortkomingen van het systeem) te minimaliseren, G&VW-kansen te benutten en afwijkingen van het G&VW-managementsysteem in verband met haar activiteiten op te pakken.

6.2 VCA, VCU, VCO

De VCA staat voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers. Met deze checklist worden aannemers getoetst op hun beleid en prestaties. De VCA is dus gericht op de veiligheid en gezondheid van medewerkers en niet alleen bedoeld om aan te tonen dat aan de Arbowet wordt voldaan. Het is vooral een programma dat is bedoeld om het aantal ongevallen terug te dringen en de veiligheid te vergroten.

Naast de checklist voor aannemers bestaan de Veiligheid en Gezondheid Checklist Uitzendorganisaties (VCU) en de Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Opdrachtgevers (VCO). Bij de VCU gaat het om het beheersen van de veiligheid en gezondheid van de uitgezonden medewerkers in samenwerking met de inlenende organisatie(s). De VCO is er voor opdrachtgevers die de juiste voorwaarden willen scheppen om partijen die voor hen of op hun terrein risicovolle werkzaamheden uitvoeren, om zo tot optimale VGM-prestaties te laten komen. De VCO stelt eisen en geeft invulling aan het leiderschap dat de opdrachtgever in deze situatie moet tonen. Het uitgangspunt is dat de opdrachtgevende partij een VGM-beheersysteem heeft dat ten minste voldoet aan de eisen van de VCA.

6.3 Relatie SCL en veiligheidsmanagementsystemen

Bovengenoemde documenten zijn van toepassing op alle typen organisaties. De documenten richten zich allemaal op de beheersing en continue verbetering van de kwaliteit en veiligheid binnen de organisatie via KAM-managementsystemen (kwaliteit, arbo en milieu). De laatste jaren wordt steeds duidelijker dat naast de beschikbaarheid van de juiste middelen en systemen de menselijke factor van groot belang is, met name voor de veilige uitvoering in de praktijk. Daardoor komt er meer aandacht voor de 'zachte' kant van het KAM-managementsysteem, zoals impliciet veilig en gezond werken.

De SCL is geen (nieuwe) norm voor het beoordelen van een V&G-managementsysteem, maar een norm om houding en gedrag op het gebied van veiligheid en gezondheid in een bedrijf objectief te meten. Het doel van de SCL is om bij te dragen aan het veiligheids- en gezondheidsbewustzijn in bedrijven en langs die weg een veilige en gezonde uitvoering van werkzaamheden te bevorderen en verbetering op dit vlak te stimuleren.

De SCL is daarmee aanvullend op hoe een organisatie haar processen heeft ingeregeld, al dan niet via 'systeemnormen' als NEN-ISO 45001 en de VCA/VCU/VCO en vigerende wet- en regelgeving, zoals de Arbowet en sectorrichtlijnen.

7 Afspraken over de beoordeling

7.1 Bevoegde certificerende instellingen

Alleen CI's die een licentieovereenkomst hebben afgesloten met NEN, zijn gerechtigd certificaties uit te voeren op de SCL. Om een licentieovereenkomst te kunnen afsluiten met NEN gelden minimaal de volgende voorwaarden:

- De CI is geaccrediteerd door de RvA (Raad voor Accreditatie) of door een lid van het IAF (International Accreditation Forum) volgens NEN-EN-ISO/IEC 17021-1.
- De CI is geaccrediteerd door de RvA voor VCA en managementsystemen als ISO 9001, ISO 14001 of ISO 45001.
- De CI verplicht zich ertoe de beoordeling uit te voeren in overeenstemming met de eisen in dit schema.
- Elke CI geeft vooraf aan welke (nieuwe) auditoren worden ingezet voor de beoordeling inclusief competentiedossier, waarmee wordt aangetoond dat de auditor competent is voor beoordeling.
- De CI besteedt voldoende tijd aan het opleiden en trainen van auditoren in de principes van de SCL en bijbehorende certificatiernorm/schema. De opleiding/training moet gedocumenteerd zijn als onderdeel van het competentiedossier.
- Personeel dat in een periode van twee jaar voorafgaand aan de certificatieactiviteiten betrokken is geweest bij advies ten aanzien van managementsystemen bij het te certificeren bedrijf of werkzaam is geweest bij het te certificeren bedrijf, kan niet worden ingezet voor audits in het kader van de SCL. Auditoren mogen wel ISO-, VCA- of BTR-audits hebben uitgevoerd bij dat bedrijf.

OPMERKING BTR staat voor Branchegerichte Toelichting Railinfrastructuur.

NEN kan te allen tijde bij het niet nakomen van bovenvermelde voorwaarden overgaan tot schorsing of intrekking van de licentieovereenkomst. De CI's die door NEN bevoegd zijn om de certificatie van de SCL uit te voeren, zijn geregistreerd op www.safetycultureladder.com.

7.2 Bevoegde (lead)auditor en beoordelaar

De CI zet enkel personeel in met de juiste kwalificaties, dat wil zeggen:

- de (lead)auditoren. De (lead)auditor is belast met het uitvoeren van de certificatieaudit, de beoordeling van de resultaten, de auditverslaglegging, de aanbeveling tot certificatie en de uitvoering van de jaarlijkse opvolgingsaudit en de herbeoordeling. De leadauditor (teamleider) doet de voorbereiding van de audit en heeft de leiding over het proces van de audit. De leadauditor doet de introductie en de afronding van het certificatieonderzoek. De leadauditor en auditor komen samen tot een oordeel;
- de beoordelaren. De beoordelaar is belast met het nemen van beslissingen over de verstrekking en voortzetting van een certificaat.

De gekwalificeerde (lead)auditor en beoordelaar zijn werkzaam voor een CI die door NEN bevoegd is verklaard. De (lead)auditor en beoordelaar kunnen ingeleend zijn, mits ze aantoonbaar gekwalificeerd zijn voor audits op de SCL.

De beoordeling op de SCL wordt enkel uitgevoerd door (lead)auditoren die door NEN bevoegd verklaard zijn. Zij worden door NEN bevoegd verklaard indien zij voldoen aan de kwalificatie-eisen opgenomen in bijlage B en indien de bijwoning met goed gevolg afgerond is. Iedere (nieuwe) auditor start met het auditen tot en met trede 3.

Om bevoegd verklaard te worden om ook op trede 4/5 te auditen, moet de (lead)auditor aan aanvullende voorwaarden voldoen: de (lead)auditor moet voldoende ervaring hebben met auditen op de SCL en een extra training hebben gevolgd (de masterclass trede 4/5). Voordat hij wordt ingezet op dit niveau, wordt een aanvullende bevoegdheidsverklaring afgegeven.

Bijlage B bevat een uitwerking van de kwalificatie-eisen voor auditoren, leadauditoren en beoordelaars waartegen door NEN wordt getoetst ten behoeve van de bevoegdheidsverklaring.

7.3 Eisen SCL-beoordeling

7.3.1 Uitvoering audit

De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- Voor elke audit stelt de CI een auditplan op. In dit plan wordt minimaal uitgewerkt:
  - de opzet van de beoordeling (inclusief scope van de audit);
  - de organisatorische grenzen (afdeling, bedrijf of juridische structuur, relevante vestigingen);
  - het aantal werkzame personen;
  - de trede waarop wordt beoordeeld;
  - de SCL-productnaam;
  - de initiële audit of opvolgingsaudit;
  - het aantal mandagen;
  - de samenstelling en taakverdeling van het auditteam;

- de programmabeoordeling;
- de rapportage/het verslag.
- Een SCL-beoordeling wordt door een team van twee auditoren uitgevoerd, waarvan één gekwalificeerde leadauditor. Auditoren hoeven niet noodzakelijkerwijs werkzaam te zijn bij een en dezelfde CI. Er mag worden gewerkt met een wisselend auditteam, mits er een goede overdracht is tussen de auditoren.
- Er worden vier methoden ingezet bij de uitvoering van de SCL beoordeling (zie tabel 1).

Tabel 1 — SCL-beoordelingsmethoden

Methode	Doelstelling
Selfassessment door het bedrijf	Zelfbeoordeling op kwaliteitseisen en -criteria veiligheidsbewustzijn en veilig bewust handelen.
Analyse selfassessment door de CI	Analyseren van feitelijke gegevens van de beoordeelde over de toepassing van veilig bewust gedrag.
Interviews door de CI	Verificatie van feitelijke gegevens, de zelfkwalificatie en de feitelijke implementatie van kwaliteitscriteria.
Waarnemingen en werkbezoek door de CI	Observatie van toepassing en handhaving veilig bewust handelen en gedrag in de werkomgeving en betekenis ervan op de organisatie.

- Interviews worden zo gekozen dat alle lagen uit de organisatie (van hoog tot laag) aan bod komen met een focus op (uitvoerende) medewerkers. De interviews zijn daarnaast zo gekozen dat de resultaten ervan samen met wat wordt waargenomen in de werkomgeving, verifieerbaar zijn in andere (gehouden) interviews.
- Naast interviews van personen worden projecten in uitvoering bezocht. Alle werkzaamheden die door opdrachtgevers zijn gegund aan de te beoordelen bedrijven, kunnen worden beoordeeld, mits ze representatief zijn in aantal en soort (groot, klein, complex, eenvoudig, standaard, uniek, enz.). Er vindt ten minste één werk-/projectbezoek plaats. Een beoordeling enkel op basis van een ‘deskreview’ is onvoldoende en dan ook niet aanvaardbaar.

Opmerking Indien een audit wordt uitgevoerd bij een zakelijke dienstverlener waarbij er geen project kan worden bezocht of dit geen toegevoegde waarde heeft, kan hiervan onderbouwd worden afgeweken. Het heeft echter de voorkeur om altijd een project te bezoeken.

- Onder de scope van de audit vallen alle medewerkers die werkzaamheden uitvoeren onder de verantwoordelijkheid van het bedrijf.

Opmerking Indien werkzaamheden (die de scope van het certificaat weergeven) door onderaannemers worden uitgevoerd, moeten onderaannemers en uitvoerende projecten onderdeel zijn van de audit. Onderaannemers kunnen ook worden aangesproken en geobserveerd tijdens de rondgang.

- Voor het aantal te houden interviews en te bezoeken werklocaties geldt wat beschreven is in de mandagentabel (zie tabel 2).

Certificatieschema SCL 2.0

- Op basis van interviews, waarnemingen, observaties en verificaties wordt de beoordeling uitgevoerd.
- De beoordeling wordt afgesloten met een auditrapport. Dit rapport geeft de conclusies weer van de beoordeling (trede). Een exemplaar van dit auditrapport blijft bij de CI en moet op verzoek van NEN kunnen worden overlegd.
- Elke certificatieaudit moet na start binnen dertien weken (een kwartaal) zijn afgerond. Als startmoment geldt startfase 1 van de audit. De certificatieaudit is afgerond als het certificaat of statement is afgegeven. In deze periode kan niet van CI worden gewisseld. Als een certificatieaudit niet binnen de termijn van dertien weken kan worden afgerond, is de audit ongeldig en kan geen rechtsgeldig certificaat of statement worden afgegeven. Wil een bedrijf alsnog rechtsgeldig worden gecertificeerd, dan zal het een compleet nieuwe certificatieaudit moeten ondergaan. Het bedrijf is op dat moment vrij in de keuze van de CI.
- Bij wezenlijke veranderingen tijdens de certificatieaudit (reorganisaties, enz.) waardoor de oorspronkelijke scope van de audit niet meer representatief is, moet de certificatieaudit worden afgebroken. Wil het bedrijf een rechtsgeldig certificaat of statement ontvangen op basis van de nieuwe/gewijzigde scope, dan zal een compleet nieuwe certificatieaudit moeten worden ingepland. Het bedrijf is ook op dat moment vrij in de keuze van de CI.
- Als een opgestarte audit door omstandigheden en toedoen van het beoordeelde bedrijf niet (geheel) kan worden uitgevoerd, moet de audit binnen een termijn van drie maanden na de start van de audit worden afgerond.

7.3.2 Groepsinterviews

Het is toegestaan om bij een SCL-audit groepsinterviews te houden, onder de volgende voorwaarden:

- de kwaliteit van de groepsinterviews moet ten minste gelijk zijn aan de kwaliteit van individuele interviews;
- groepsinterviews moeten een aanvulling zijn op individuele interviews, er mogen niet alleen groepsinterviews worden uitgevoerd;
- groepsinterviews mogen geen invloed hebben op de totale audittijd;
- in het auditrapport moeten de namen zijn vermeld van alle deelnemers van een groepsinterview;
- de groep te interviewen personen mag uit maximaal tien personen bestaan (bij hybride bijeenkomsten geldt dat maximaal drie personen remote mogen deelnemen);
- de auditoren moeten bij een groepsinterview ervoor zorgen dat alle aanwezigen bij het interview ook daadwerkelijk worden betrokken en ervoor zorgen dat afwijkende meningen kunnen worden uitgesproken en ook worden gehoord;
- het aanwezig zijn van een leidinggevende bij een (groeps)interview is ter beoordeling van het auditteam;
- groepsinterviews kunnen worden ingezet voor alle SCL-audits waarbij er sprake is van een auditteam (dus niet voor het Approved Self-Assessment (zie 8.4) en niet bij het beoordelen van het actieplan).

7.3.3 Fase-1- en fase-2-onderzoek

7.3.3.1 Fase 1

Een SCL-audit bestaat uit een fase-1- en een fase-2-onderzoek. Het doel van het fase-1-onderzoek is primair om de volgende zaken te controleren/vast te stellen:

- de aanwezigheid van een selfassessment;
- het vaststellen van het toepassingsgebied;
- het verifiëren en bevestigen van bedrijfsgegevens, zoals tenaamstelling, KVK-uittreksel, aantal werkmaatschappijen, nevenvestigingen en aantal medewerkers;
- het opstellen van een auditplan.

Secundair is het doel van het onderzoek om kennis te maken met de organisatie en haar activiteiten en om bij de organisatie na te gaan of de verwachtingen met betrekking tot de te behalen trede realistisch zijn. Er mogen aanvullende documenten worden opgevraagd om een gedegen auditplanning te kunnen maken (o.a. veiligheids-/cultuurprogramma, intern auditresultaat, managementbeoordeling).

Fase 1 van het certificatieonderzoek is van toepassing op een initiële certificatieaudit en van toepassing op SCL Original, SCL en SCL Light.

Fase 1 mag door één auditor worden uitgevoerd; dit is ter beoordeling van de teamleider (leadauditor). Indien het fase-1-onderzoek door één auditor wordt uitgevoerd, is dit altijd de teamleider van het auditteam. De teamleider is verantwoordelijk voor het delen van de verkregen informatie met de andere auditor(en) uit het auditteam.

7.3.3.2 Fase 2

Fase 2 betreft het certificatieonderzoek van de veiligheids- en gezondheidsbeleving in de praktijk en de beoordeling van de vijf thema's.

Om de objectiviteit te waarborgen wordt fase 2 van het certificatieonderzoek uitgevoerd door een team van twee auditoren, dat bestaat uit een leadauditor en een auditor. De leadauditor (teamleider) doet de voorbereiding van de audit en heeft de leiding over het proces van de audit. De leadauditor verzorgt de introductie en de afronding van het certificatieonderzoek. Oordeelsvorming komt gezamenlijk tot stand tussen leadauditor en auditor.

7.4 Certificatie mandagentabel

Als tijdsbesteding voor certificatie geldt tabel 2 voor het minimaal aantal mandagen. De hoogst te certificeren juridische bedrijfsentiteit is te beschouwen als de vestiging; de bijbehorende of onderliggende juridische entiteiten zijn te beschouwen als nevenvestigingen.

Tabel 2 geeft voor **trede 2** van de SCL het certificatieonderzoek weer dat bestaat uit fase 1 en 2.

Tabel 2 — Mandagentabel

Aantal werkzame personen	Auditduur in mandagen	Aantal werkzame personen	Auditduur in mandagen
5 - 65	Zie tabel 3	1 176 - 1 550	13
		1 551 - 2 025	14
		2 026 - 2 675	15
66 - 125	6	2 676 - 3 450	16
126 - 175	7	3 451 - 4 350	17
176 - 275	8	4 351 - 5 450	18
276 - 425	9	5 451 - 6 800	19
426 - 625	10	6 801 - 8 500	20
626 - 875	11	8 501 - 10 700	21
876 - 1 175	12	> 10 700	Volgt bovenstaande progressie vlgs laatste stap (+ 500 personen) 10 700 personen (+ 2 200) 13 400 personen (+ 2 700) 16 600 personen (+ 3 200)

Bij tabel 2 horen de volgende bepalingen:

- De tijdsbesteding in mandagen voor het certificatieonderzoek neemt toe volgens onderstaand schema:
  - trede 3, factor 1,5;
  - trede 4, factor 2,0;
  - trede 5, factor 2,5.
- Bij een SCL-vervolgaudit (jaar 2 en 3) en een SCL Light-audit (jaar 1) geldt voor de berekening van het aantal mandagen dat deze in omvang 40 % van een volledige certificatieaudit is, met een minimum van twee mandagen bij trede 2 en drie mandagen vanaf trede 3.
- De auditduur in mandagen wordt naar boven afgerond op halve dagen.

Voor bedrijven met 5 t/m 65 werkzame personen (zowel eigen personeel als inleen) is tabel 3 van toepassing. In de tabel is een onderverdeling gemaakt voor auditduur in mandagen per trede en omvang van audit.

Tabel 3 — Mandagentabel kleine organisaties

Aantal werkzame personen	Audit	Trede 2	Trede 3	Trede 4	Trede 5
		Auditduur in Mandagen:	Auditduur in Mandagen:	Auditduur in Mandagen:	Auditduur in Mandagen:
5 - 10	40 %	2	3	3	3
	100 %	2	3	4	5
11 - 25	40 %	2	3	3	3
	100 %	3	4	5	6
26 - 35	40 %	2	3	3	3
	100 %	3	5	6	8
36 - 50	40 %	2	3	3	4
	100 %	4	6	8	10
51 - 65	40 %	2	3	4	5
	100 %	5	8	10	13

Voorwaarden van toepassing op tabel 2 en 3:

- Een audit wordt afzonderlijk uitgevoerd van certificatie voor NEN-ISO 45001, VCA, enz.
- Reductiemogelijkheden uit MD-documenten (bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend MD1, MD5, MD11 en MD22) zijn niet van toepassing op tijdbesteding en audits voor de SCL.

OPMERKING MD staat voor Mandatory Documents.

- Bij een audit bij twee verschillende BV's met één directie/management is het toegestaan om interviews met directie/management te combineren onder de volgende voorwaarden:
  - De directie/het management moet uit dezelfde personen bestaan.
  - De aansturing van de BV's gebeurt, ook op het gebied van V&G, door dezelfde personen.
  - Er moet aantoonbaar één beleid zijn voor beide BV's.

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, dan kan bij de berekening van het aantal mandagen bij een van de twee audits de medewerkers van de directie/het management worden meegenomen. Voor beide audits is wel het minimumaantal mandagen van toepassing.

- Indien een organisatie zich voor verschillende bedrijfsonderdelen op twee verschillende treden wil laten certificeren, zullen twee aparte audits moeten worden uitgevoerd. Daar waar groepen, zoals het management, dubbel moeten worden geaudit, kan in de keuze van de te auditen personen worden gezorgd dat niet dezelfde persoon twee keer wordt geïnterviewd. Verder is overlap de consequentie van de keuze van de organisatie voor twee audittrajecten. Er geldt geen korting op het aantal mandagen.

Certificatieschema SCL 2.0

- De SCL-producten (zie hoofdstuk 8) zijn toepasbaar bij bedrijven met minimaal vijf werkzame personen. Onder werkzame personen wordt verstaan de som van eigen personeel + ingeleend personeel.
- Het totale aantal werkzame personen betreft die van de vestiging en relevante nevenvestigingen (behorend tot de scope van het certificatieonderzoek). Voor de bepaling van het aantal werkzame personen geldt de som van eigen personeel + ingeleend personeel, waarbij de auditoren bepalen welke personen worden geïnterviewd. Bij de bepaling van het aantal medewerkers wat betreft inhuur/inleen wordt gekeken naar het aantal medewerkers dat gemiddeld wordt ingezet op basis van één jaar. Het minimale aantal te interviewen personen is $0.6\sqrt{M}$ voor directie, management, staf, enz. en $1.2\sqrt{M}$ voor uitvoerenden. M is gelijk aan het totale aantal werkzame personen. Bij een 40 % audit wordt met minimaal 40 % van het vereiste aantal geïnterviewde personen gesproken.
- Indien het bedrijf N projecten gemiddeld per jaar gelijktijdig in uitvoering heeft, worden tijdens de audit minimaal $0.6\sqrt{N}$ projecten bezocht en getoetst, waarbij de auditoren bepalen welke projecten worden bezocht. Het totale aantal projecten betreft het aantal projecten van alle vestigingen en nevenvestigingen. De te bezoeken projecten moeten evenredig worden verdeeld over de te bezoeken hoofdvestiging en nevenvestigingen. Bij een 40%-audit wordt minimaal 40 % van het vereiste aantal te bezoeken projecten bezocht. Er moet altijd minimaal één project worden bezocht.

Nevenvestigingen

Nevenvestigingen kunnen op basis van een steekproef worden bezocht volgens tabel 4. Hierin staat (X) voor het totale aantal nevenvestigingen en ($\sqrt{x}$) voor het minimaal te bezoeken aantal nevenvestigingen. Bij de keuze van de nevenvestigingen moet rekening worden gehouden met:

- een goede afspiegeling van de in opdracht uitgevoerde werkzaamheden;
- de veiligheidsrisico's en daarmee samenhangende houding en gedrag;
- een zo representatief mogelijk beeld van de vestiging als geheel.

Tabel 4 — Bezoek van nevenvestigingen

(X)	($\sqrt{x}$)
2 < 6	2
6 < 12	3
12 < 20	4
20 < 30	5
30 < 42	6
37 ... enz.	

Een werkmaatschappij/nevenvestiging kan, indien deze valt onder de scope van het certificaat, worden toegevoegd aan het certificaat op voorwaarde dat bij de opvolgingsaudit het gehele auditproces van de werkmaatschappij/nevenvestiging (los van de totale organisatie) wordt doorlopen. Als de behaalde trede gelijk is aan dat van de totale organisatie, dan kan de werkmaatschappij/nevenvestiging daarna worden meegenomen in het auditproces van de totale organisatie.

7.5 Onaangekondigde werkbezoeken

Het doel van een onaangekondigd werkbezoek is om aanvullend vast te stellen of een organisatie 'op een willekeurig moment' voldoet aan de eisen van de SCL in de dagelijkse praktijk. Een onaangekondigd werkbezoek vindt plaats tijdens de certificatieaudit vanaf trede 4. De certificerende instelling biedt bij de offerte van een audit op trede 3 aan om een onaangekondigd werkbezoek te plannen. De opdrachtgever besluit - in het geval van een trede-3-audit - of dit moet worden meegenomen.

De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

- Bij trede 4 en 5 vindt ten minste één onaangekondigd werkbezoek plaats tijdens iedere audit. Bij een initiële audit wordt het onaangekondigde werkbezoek uitgevoerd tijdens de fase-2-audit. Bij kleine organisaties (tien werkzame personen of minder) is het tijdsbeslag van het onaangekondigde werkbezoek maximaal een halve dag.
- De klant verstrekt een overzicht van de lopende projecten tijdens de geplande auditdagen aan de auditor.
- De auditor stemt het moment van aanleveren van dit overzicht af met de klant.
- De auditor kiest uit dit overzicht een te bezoeken project uit en geeft op de dag zelf bij de klant aan welk project er wordt bezocht.
- In het auditplan is het onaangekondigde werkbezoek ingepland (zonder naam van het project).
- De resultaten van het onaangekondigde werkbezoek vormen een onderdeel van de rapportage van de betreffende audit (geen specifieke of aparte rapportage).
- Het onaangekondigde werkbezoek is onderdeel van het aantal mandagen voor de totale beoordeling.

Een onaangekondigd werkbezoek bestaat hoofdzakelijk uit observaties, maar soms ook gesprekken.

Observaties zijn bedoeld om te beoordelen of er veiligheidsbewust wordt gewerkt. Er is de mogelijkheid om indien nodig in gesprek te gaan met medewerkers. Hierbij is het niet de bedoeling om uitgebreide gesprekken te voeren, maar om een kort gesprek te voeren om meer gevoel (achtergronden) bij vertoond gedrag te krijgen. Deze gesprekken worden bij voorkeur gevoerd in de pauze of voor of na afloop van het werk.

De wijze waarop deze onaangekondigde werkbezoeken plaatsvinden, is afhankelijk van het type organisatie. In het algemeen gelden de volgende uitgangspunten:

- uitvoeringsorganisatie: werkzaamheden observeren op de (bouw)locatie;
- dienstverleningsorganisatie: werkzaamheden observeren en korte gesprekken voeren op de bouwlocaties (indien van toepassing), medewerkers observeren op kantoor (rondgangen en aanspreken medewerkers) en bijeenkomsten/meetings bijwonen.

Het is hierbij de bedoeling om de medewerkers zo veel mogelijk in hun natuurlijke werkhabitat te observeren.

Certificatieschema SCL 2.0

Uitzonderingssituaties:

Als blijkt dat het niet mogelijk is om een onaangekondigd werkbezoek uit te voeren (bijvoorbeeld bij een offshoreaudit), kan dispensatie worden aangevraagd bij NEN. De aanvraag moet voorafgaand aan de audit met een goede onderbouwing worden ingediend.

7.6 Taaleis bij SCL-audits

7.6.1 SCL-audits buiten Nederland

Het uitgangspunt is dat de audit wordt uitgevoerd in de taal van het land of de voertaal van het bedrijf. Certificerende instellingen die SCL-audits willen uitvoeren buiten Nederland, moeten in het betreffende land lokale SCL-auditoren opleiden. Binnen het auditteam is er minimaal één native speaker aanwezig. De tweede auditor moet de taal aantoonbaar op B2-niveau beheersen.

Om te kunnen starten in een 'nieuw' land is het volgende toegestaan:

- Het is toegestaan om bij de eerste drie klanten of de eerste twintig auditdagen in twee jaar per certificerende instelling in een land waarin nog geen significante SCL-activiteiten worden ontwikkeld, een SCL-audit uit te voeren met SCL-auditoren die de landstaal/voertaal van het bedrijf niet spreken, vergezeld van een tolk. Van het auditteam moet dan altijd een T4/T5-auditor deel uitmaken.
- Als er één SCL-opgeleide auditor in het team zit die wel native speaker is, moet er alsnog een tolk bij betrokken worden voor de auditor die de desbetreffende taal niet machtig is. Als een auditor geen native speaker is, maar wel de taal voldoende beheerst, dan moet dit aantoonbaar B2-niveau zijn (zie ook bijlage B).
- Een certificerende instelling die in een land certificatieactiviteiten ontwikkelt, heeft een inspanningsverplichting om de markt in dat land, samen met de schemabeheerder, andere certificerende instellingen en andere belanghebbenden, actief verder te ontwikkelen.
- In een breed gremium wordt per land bepaald of en hoe de SCL-activiteiten in een 'nieuw' land verder worden ontwikkeld. Certificerende instellingen die al activiteiten in het nieuwe land uitvoeren, zijn verplicht aan dit gremium deel te nemen.

7.6.2 Taaleis bij offshoreaudits en audits bij internationaal georiënteerde organisaties

Voor audits waar de voertaal van het bedrijf Engels is (offshoreaudits en audits bij internationaal georiënteerde organisaties), is het voldoende dat beide auditoren een Engelse taalbevoegdheid hebben op basis van een taaltoets op B2-niveau.

Engels als voertaal betekent hier dat álle medewerkers die onder de scope van de audit vallen, in het Engels communiceren. Indien er toch medewerkers worden geïnterviewd die niet in het Engels communiceren, moet er een tolk worden ingezet.

7.6.3 Taaleis bij audits bij een Nederlands bedrijf waarvan de meeste werknemers de Nederlandse taal niet machtig zijn

Een SCL-audit bij een Nederlands bedrijf waarvan de meeste werknemers de Nederlandse taal niet machtig zijn, kan worden uitgevoerd door Nederlandse SCL-auditoren met inzet van een tolk. Indien de medewerkers meerdere nationaliteiten hebben (en verschillende talen spreken), wordt er gekeken welke groep anderstaligen de grootste groep is en uit deze groep worden de geïnterviewden gekozen. De interviews vinden plaats met een officiële tolk. Tijdens de opvolgingsaudits in jaar 2 en 3 kan een andere groep anderstaligen worden geïnterviewd (indien deze groep representatief is). Er mag in geen geval alleen met de voorman worden gesproken. De voorman mag niet optreden als tolk.

7.7 Specifieke afspraken over de beoordeling

7.7.1 Het certificeren van een project

De volgende aanvullende eisen gelden indien er sprake is van een project. Bijvoorbeeld de aanleg van railinfrastructuur van A naar B voor de duur van drie jaar.

Certificaat en scope

De scope is bepalend voor het certificaat en moet in overeenstemming zijn met de activiteiten die worden beoordeeld. Per scope wordt een certificaat uitgereikt. Dit houdt in dat er per project meerdere certificaten uitgereikt/geldig kunnen zijn. Deze certificaten kunnen verschillende treden hebben. In de scope wordt aangegeven welke fase of fasen van toepassing zijn. Een voorbeeld van een fase is 'engineering' of 'uitvoering'. Indien de scope meerdere fasen bevat, moeten deze fasen actief zijn ten tijde van de audit. Een fase kan uit meerdere deelactiviteiten bestaan. Deze deelactiviteiten hoeven niet allemaal actief te zijn tijdens de audit. De certificatie van een project is ook van toepassing op een project binnen één bedrijf.

Tijdsbesteding audit

De tijdsbesteding van de audit is gerelateerd aan de scope.

Geldigheid certificaat

Het certificaat is geldig tot het einde van het project of tot het einde van de projectfase. Als het project of de projectfase langer dan een jaar duurt, dan vinden de controleactiviteiten plaats in overeenstemming met de afspraken in hoofdstuk 8. Als de auditor tijdens de opvolgingsaudit twijfelt (bijv. of het eerder vastgestelde niveau op de SCL nog aanwezig is), gelden de reguliere afspraken zoals opgenomen in hoofdstuk 8.

7.7.2 Het certificeren van een afdeling

Het certificeren van een onderdeel van een bedrijf is gerelateerd aan een bepaalde onderscheidende activiteit die een bedrijf verricht. Bij grotere bedrijven is een dergelijk onderdeel benoemd als een businessunit of gelijkwaardig óf zelfs in een aparte juridische eenheid ondergebracht. De kleinste mogelijke 'certificatie-eenheid' is een afdeling.

7.7.3 Het certificeren van een offshorebedrijf

Indien onder de scope van de toetsing activiteiten vallen die offshore plaatsvinden, gelden de aanvullende afspraken die zijn opgenomen in bijlage A.

7.8 Beoordelingsmethode

7.8.1 Algemeen

SCL 2.0 bestaat uit vijf thema's. De thema's zijn onderverdeeld in subthema's, die beschrijvingen bevatten van wat je bij een organisatie tegenkomt, elk passend bij een bepaalde trede van de SCL.

In de beschrijvingen is een splitsing gemaakt tussen 'randvoorwaardelijk' en 'gedrag'.

De beschrijvingen onder 'randvoorwaardelijk' zeggen iets over wat een organisatie ingericht en georganiseerd moet hebben op het gebied van V&G. Dit zijn als het ware 'randvoorwaarden' die een organisatie organiseert, zodat iedere werknemer weet wat hij moet doen. Denk daarbij aan de organisatie rond V&G, de beschikbaarheid van middelen en duidelijke taken en de verantwoordelijkheden en bevoegdheden rond V&G. Deze voorwaarden kunnen onderdeel zijn van een managementsysteem, maar zo'n systeem is niet verplicht. Een organisatie hoeft hierover ook niet per se iets op papier te hebben staan. Als dat nuttig is voor de organisatie, mag dat natuurlijk wel, maar het is niet verplicht.

Bij gedrag is beschreven hoe de organisatie en haar medewerkers omgaan met bepaalde onderwerpen binnen de organisatie op een bepaalde trede en wat zicht- en hoorbaar is.

Ieder thema wordt beoordeeld. Hierbij wordt een afzonderlijke beoordeling van het 'randvoorwaardelijke' (R) en het 'gedrag' (G) uitgevoerd. Omdat het bij het beoordelen van de cultuur met name gaat om de effectiviteit van de inspanningen en instrumenten die worden geïmplementeerd, weegt de beoordeling van gedrag het zwaarst.

OPMERKING 1 Hoe ga je als auditor ermee om als een beschrijving in de norm niet van toepassing is voor een specifiek bedrijf?

Er wordt geaudit 'in de geest van de norm', dat betekent dat er wordt gekeken naar de bedoeling van de beschrijving. Een voorbeeld hiervan is hoe er wordt gekeken naar de term opdrachtnemer (zoals (onder)aannemers).

OPMERKING 2 Welke belanghebbenden binnen de gehele organisatie die wordt gecertificeerd, kunnen worden aangemerkt als opdrachtnemer?

Dit zijn niet alleen de 'echte' aannemersbedrijven, maar alle partijen die werk uitvoeren (en dus aannemen) in de ruimste zin van het woord. Deze partijen hebben namelijk direct of indirect invloed op de veiligheid. Voorbeelden hiervan zijn, naast de genoemde aannemersbedrijven, organisaties die de catering op kantoor verzorgen, het schildersbedrijf dat het eigen kantoorpand schildert of een groothandel die of logistiek bedrijf dat het terrein oprijdt voor de levering van producten.

7.8.2 Groene, rode en oranje beoordeling

Bij de beoordeling is een groene, een rode en een oranje beoordeling mogelijk.

Een groene beoordeling geeft aan dat een thema als voldoende beoordeeld is.

Een thema wordt als voldoende (groen) beoordeeld als de auditoren het beeld hebben dat grotendeels wordt voldaan aan de kenmerken van dat thema. Hierbij is het niet nodig dat er volledig wordt voldaan aan de kenmerken van een thema op een bepaalde trede. Dit is omdat gedrag niet honderd procent kan worden vastgesteld. Er zullen altijd mensen zijn die ander gedrag vertonen. Het gaat om de meest voorkomende gedragspatronen, gewoontes, ongeschreven regels, enz. Het gaat om het totaalbeeld.

Een rode beoordeling geeft aan dat een thema als onvoldoende beoordeeld is.

Een oranje beoordeling geeft aan dat de organisatie ten dele voldoet aan de beschrijvingen die horen bij een thema én dat de organisatie inspanningen verricht om tot een voldoende beoordeling te komen.

7.8.3 De treden zijn niet cumulatief

Ieder thema bevat beschrijvingen die passen bij het niveau van een betreffende trede. Hierbij geldt over het algemeen dat gedrag op een hogere trede er anders uitziet dan wat op lagere treden wordt beschreven. Bijvoorbeeld: op trede 1 is V&G geen onderwerp van gesprek en krijgt het geen aandacht, op trede 5 is iedereen continu met elkaar in gesprek om V&G te verbeteren.

Ook is het zo dat hoe hoger de trede, hoe meer partijen erbij betrokken zijn: eerst voornamelijk alleen de directie, dan het management, de directe leidinggevende en vervolgens de medewerkers. Hoe hoger de trede, hoe meer de medewerkers zelf initiatief nemen om veilig en gezond te werken en hoe meer verantwoordelijkheid zij hiervoor nemen.

Een organisatie wordt beoordeeld op de (kolom met) beschrijvingen van de trede die wordt geaudit. Bij de beoordeling wordt uitgegaan van het beeld dat bij de hoogste trede past. De onderliggende treden worden hierbij niet 'groen gekleurd'.

Als de beschrijving van een bepaalde trede niet passend is voor de organisatie, dan wordt gekeken naar de beschrijving van hogere of lagere treden.

Bijvoorbeeld: als een bedrijf wil worden gecertificeerd voor trede 3, dan wordt gekeken naar de beschrijvingen van trede 3. Als aan een eis niet wordt voldaan, dan wordt gekeken naar de beschrijvingen bij de onderliggende treden. Op basis van de uitkomsten van deze beoordeling krijgt de organisatie een certificaat dat past bij de lagere trede.

Het kan echter ook voorkomen dat een organisatie niet voldoet aan de beschrijvingen van trede 3, maar dat een organisatie hoger scoort voor een bepaalde thema. De auditor gaat dan na op welk niveau de organisatie voor dit thema uitkomt: trede 4 of trede 5. Dit wordt vastgelegd in de rapportage zodat de organisatie een duidelijk beeld krijgt van hoe ze functioneert op dit onderdeel en wat het eventuele groeipotentieel is om door te groeien naar het niveau van een hogere trede.

Een bedrijf heeft minimaal trede 1 van de SCL als het beschikt over een afgeronde beoordeling en een ambitie om zich verder te ontwikkelen op de SCL.

Het feit dat een of meerdere thema's op een hoger niveau uitkomen dan het niveau waarop de audit aangevraagd/ingestoken is, leidt niet tot de toekenning van een hogere trede.

7.8.4 Uitgewerkte voorbeelden van de beoordeling

Tabel 5 — Voorbeeld 1: de organisatie wordt beoordeeld op trede 4, maar krijgt trede 3 toegekend

Thema's	Trede 1		Trede 2		Trede 3		Trede 4		Trede 5	
	R	G	R	G	R	G	R	G	R	G
1										
2										
3										
4										
5										
Eindoordeel	Deze organisatie krijgt geen T4-certificaat, omdat niet alle thema's van G voldoende beoordeeld zijn. De organisatie krijgt een T3-certificaat.									

Tabel 6 — Voorbeeld 2: de organisatie wordt beoordeeld op trede 4 en krijgt trede 4 toegekend

Thema's	Trede 1		Trede 2		Trede 3		Trede 4		Trede 5	
	R	G	R	G	R	G	R	G	R	G
1										
2										
3										
4										
5										
Eindoordeel	Deze organisatie krijgt een T4-certificaat. Een thema scoort nog niet voldoende, maar de organisatie laat zien dat zij al ten dele voldoet én dat zij inspanningen verricht om tot een voldoende beoordeling te komen. Op G worden alle thema's voldoende gescoord, waarbij de beoordeling op een thema passend is bij het niveau van T5. De auditor vermeldt dit in de rapportage.									

7.8.5 Mogelijkheid om audits tot en met trede 3 'open in te gaan'

Indien de te certificeren organisatie dit wenst, kan men ervoor kiezen om de audit 'open in te gaan'. Hiermee wordt bedoeld dat in dit geval niet vooraf wordt gekozen voor een bepaalde trede, maar dat de auditor kijkt waar hij op uitkomt.

Deze mogelijkheid wordt geboden tot en met trede 3.

Het ankerpunt bij deze audit is trede 3. Bij deze audit gelden de mandagen die horen bij trede 3.

De uitkomst van de beoordeling kan zijn: trede 1, trede 2 of trede 3.

7.8.6 Geen audit mogelijk op trede 1

Trede 1 bevat veel omschrijvingen van zaken die de organisatie nog niet geregeld heeft. In de beschrijvingen wordt weergegeven dat bepaald gewenst gedrag ten aanzien van veiligheid en gezondheid nog niet aanwezig is. Het is daarom niet mogelijk om een audit op deze trede uit te voeren.

Het is wel mogelijk dat een certificaat op trede 1 wordt afgegeven als uitkomst van een audit op een hogere trede.

7.8.7 Beoordeling bij de initiële audit of bij hercertificatie

Met de initiële audit wordt de eerste certificatie bedoeld die plaatsvindt in jaar 1. Hercertificatie vindt plaats in jaar 4, 7, enz. Bij de initiële certificatie en hercertificatie geldt dat:

- Alle thema's worden beoordeeld op R en G.
- Bij de beoordeling van R moeten minimaal vier van de vijf thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn. Het thema dat geen groene score heeft, moet oranje scoren voor een positieve beoordeling. Een rode beoordeling betekent dat de trede niet gehaald is.
- Bij de beoordeling van G moeten alle thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn.

7.9 Auditrapportage

7.9.1 Algemene afspraken

De auditrapportage moet minimaal de resultaten van de eisen uit de SCL verwoorden en vermelden op welke trede op de ladder is geaudit. De namen van de geïnterviewden worden opgenomen in de auditrapportage, waarbij de uitspraken niet herleidbaar mogen zijn naar de personen. Het niet aantoonbaar kunnen maken van de eisen of er nog niet aan kunnen voldoen door het bedrijf, wordt apart in de auditrapportage vermeld. Elk auditrapport moet een door de auditor vastgestelde conclusie over de trede op de SCL bevatten. Het auditresultaat kan alleen resulteren in een positieve rapportage wanneer voldaan is aan de minimumeisen van de trede. Bij een positieve auditrapportage wordt als conclusie de trede vermeld waaraan wordt voldaan en een aanbeveling gedaan aan de CI tot het uitgeven of wijzigen van de trede op het certificaat.

De beslissing tot certificaatverlening door de CI wordt genomen op basis van:

- een volledig auditrapport met positieve conclusie op behaalde trede en een aanbeveling tot certificatie;

Certificatieschema SCL 2.0

- algemeen verplichte bijlagen zoals een verklaring van de directie over de activiteiten en bedrijfsentiteiten, ter inkadering, zo mogelijk voorzien van een afschrift van de (juridische) organisatiestructuur uit de jaarlijkse accountantsverklaring;
- specifiek verplichte bijlagen zoals het verslag van de beoordelaar van de auditrapportage, de aantekeningen en bevindingen van de auditoren, een onderbouwing van de beoordeling door de auditoren.

De rapportage wordt uiterlijk vijftien werkdagen na de laatste auditdag door de CI aan de directie van het bedrijf ter beschikking gesteld. De auditrapportage blijft onlosmakelijk verbonden met het certificaat ter onderbouwing van de trede op de SCL. De auditrapportage is vertrouwelijk en heeft als rapport op zichzelf niet de status om aan derden te kunnen aantonen dat men voldoet aan de eisen van de SCL.

NEN heeft geen invloed op het auditrapport en de auditresultaten. NEN ontvangt ook geen rapportage. NEN heeft wel de mogelijkheid om auditrapportages in te zien als steekproef voor de beoordeling van de CI/auditor en in geval van klachten van de geauditeerden.

7.9.2 Verantwoording en onderbouwing van de bevindingen

Bij de beoordelingssystematiek van de SCL is het van zeer groot belang dat een goede verantwoording en onderbouwing naar de klant plaatsvindt. Dit gebeurt in drie stappen:

- 1) Na elke interview wordt een mondelinge samenvatting van het interview gegeven.
- 2) Aan het einde van iedere auditdag wordt een mondelinge terugkoppeling gegeven op een wat abstracter niveau over de gehele audit tot dan toe. Dit is nog geen voorlopige conclusie. Hiermee wordt voorkomen dat de beoordeling pas op het einde van de audit gebeurt en een klant voor (onaangename) verrassingen komt te staan.
- 3) De presentatie en de voorlopige eindbeoordeling van de audit worden aan het einde van het gehele auditproces gegeven, zoals afgesproken met de opdrachtgever.

Voordat de rapportage aan de opdrachtgever wordt verstrekt, wordt deze eerst bij de CI intern gereviewd.

7.9.3 Eisen die worden gesteld aan de verslaglegging

Naast de verantwoording en onderbouwing is een goede verslaglegging van groot belang. Tijdens de audit worden de vijf thema's met de subthema's beoordeeld. Op basis hiervan constateert het auditteam sterke punten en verbeterpunten. Door deze opsomming van sterke punten en verbeterpunten krijgt de organisatie een beeld van haar positie binnen een trede, en daarmee van het groeipotentieel binnen ieder thema.

De auditoren geven geen advies, maar geven een weergave van hun bevindingen in de rapportage: wat heeft de auditor waargenomen? Deze beschrijving bevat geen waardeoordeel en geen adviezen.

De rapportage mag niet herleidbaar zijn tot een persoon. Persoonlijke zaken mogen geen onderdeel zijn van de rapportage.

Er wordt eerst een algemeen beeld geschetst van de aangetroffen cultuur van de organisatie. Dit bevat ook een eindoordeel met het benoemen van de trede.

Daarna wordt een onderbouwing van dit eindoordeel per thema gegeven, op de volgende manier:

- Per thema wordt voor de afzonderlijke subthema's een rapportage geschreven over wat goed is en wat beter kan. Ook wordt een eindconclusie met onderbouwing per thema gegeven.
- Per thema wordt een eindconclusie met onderbouwing gegeven. Er wordt per thema een beoordeling weergegeven (op randvoorwaardelijk en gedrag): groen, oranje, rood. R en G worden in samenhang met elkaar beoordeeld.
- De opsomming per thema moet cultuurgericht zijn. Als de auditor iets bijzonders gezien heeft, moet hij dit benoemen met de aanvulling wat dit volgens hem voor de cultuur betekent. Als de auditor daarbij aspecten tegenkomt die een directe relatie hebben met elementen die beschreven zijn bij 'randvoorwaardelijk', dan moeten ook die worden benoemd. Bij de beoordeling van 'randvoorwaardelijk' wordt de relatie naar en de consequentie voor de cultuur gelegd. Hierbij is het globale beeld ten aanzien van het thema leidend.
- Per thema wordt voor de onderliggende subthema's een rapportage geven van de sterke punten en verbeterpunten op het gebied van cultuur. Bij eventuele constatering over het randvoorwaardelijke aspect wordt de relatie naar en de consequentie voor de cultuur gelegd.

In de onderbouwing moet herleidbaar zijn waarom het thema een bepaalde beoordeling gekregen heeft. Op deze wijze neemt het auditteam verantwoordelijkheid voor de goede uitvoering van de audit, waarbij de bevindingen van het auditteam de organisatie ook direct verder kunnen helpen in het ontwikkelen naar een hogere trede.

De CI is vrij om hiervoor een eigen lay-out te gebruiken.

7.10 Uitreiken van certificaat of statement

De naam van het certificaat/statement luidt: 'Safety Culture Ladder-certificaat of statement trede N', waarbij N de waarde 1, 2, 3, 4 of 5 kan aannemen. Een certificaat of statement geeft de hoogst bereikte trede aan en de datum waarop het certificaat of statement is verstrekt. Elk certificaat of statement is een uniek document ter grootte van een A4 met een uniek nummer. Dit nummer wordt verstrekt door de CI. De CI verstrekt het certificaat of statement aan het bedrijf.

Indien er een SCL-audit wordt uitgevoerd bij een holding met meerdere vestigingen, volgt de afgifte van één certificaat. De holding wordt vermeld op het hoofdcertificaat en de vestigingen/werkmaatschappijen worden opgenomen in de bijlage.

Op het certificaat en statement zijn ten minste vermeld:

- de juridische naam, adresgegevens met vestigingsplaats en het nummer van de Kamer van Koophandel van de bedrijfsentiteit(en) die onder certificatie van de SCL vallen; ingeval een nevenvestiging geen KVK-nummer heeft, wordt het KVK-nummer van de hoofdvestiging opgenomen;
- de naam van de CI zoals vermeld in de bevoegdheidsverklaring;
- de behaalde trede (of indicatief behaalde trede bij een statement) op de SCL (trede 1, 2, 3, 4 of 5);
- de scope van het certificaat/statement;
- de naam en handtekening van de vertegenwoordiger van de CI;

Certificatieschema SCL 2.0

- een referentie naar het versienummer van de gehanteerde norm van de SCL (Safety Culture Ladder 2.0, met vermelding van de versiedatum)
- de datum van eerste uitgifte en de mutatedatum;
- het certificaat-/statementregistratienummer, dat wordt afgegeven door de CI. Het door een CI verstrekte certificaat wordt door de CI aangemeld bij NEN voor publicatie in het certificatenregister.

7.11 Geldigheid certificaat en statement

Een door een CI afgegeven 'Safety Culture Ladder-certificaat of -statement trede N' heeft een geldigheid van drie jaar, onder de voorwaarde dat jaarlijks een opvolgingsaudit plaatsvindt. Vanaf tien maanden tot uiterlijk twaalf maanden na certificatie is een opvolgingsaudit noodzakelijk om de geldigheid van het oorspronkelijk verkregen certificaat of statement te behouden.

Bij veronderstelde stijging op de ladder is een bedrijf vrij om een nieuwe beoordeling aan te vragen bij een CI. Dit kan niet eerder dan een halfjaar na het verkrijgen van het certificaat. Indien een bedrijf niet (meer) aan de eisen voldoet, kan het bedrijf binnen een termijn van dertien weken een extra audit houden om aan te tonen dat de eerste audit een meetfout bevat en dat voldaan wordt aan de eis. De review vindt dan specifiek plaats op de vermeende 'fout' beoordeelde thema's. De CI stelt hiervoor een auditplan op.

Indien ook de tweede meting aantoont dat het bedrijf niet (meer) voldoet aan de eisen, verliest het bedrijf zijn certificaat op trede N en wordt – op basis van het advies van de CI – gecertificeerd voor een lagere trede. Het is niet toegestaan om binnen de termijn van dertien weken te veranderen van CI of auditoren. Daarna mag een bedrijf wisselen mits vooraf kenbaar gemaakt bij NEN. Een verklaring afgegeven bij het product Approved Self Assessment, heeft ook een geldigheid van drie jaar.

Een certificaat/statement kan worden overgenomen door een andere CI onder de voorwaarden gesteld in IAF MD2 Mandatory Document for the Transfer of Accredited Certification of Management System. Van belang is dat er een goede overdracht plaatsvindt.

7.12 Proefaudit

Indien een bedrijf wil ervaren wat een audit op de SCL inhoudt, maar nog geen echte 'certificatie' wil laten uitvoeren, bestaat de mogelijkheid om op beperkte schaal te 'proeven' of bepaalde thema's aan de eisen voldoen en om ervaring op te doen met een audit op de SCL. De proefaudit is beperkt van omvang en leidt niet tot afgifte van een score, certificaat of statement. De omvang is bepaald op 40 % van een volledige certificatieaudit, met een minimum van anderhalve mandag per auditor (in totaal drie mandagen). Minimaal worden directie, management en uitvoerenden beoordeeld en wordt een project bezocht. De proefaudit vindt standaard plaats op trede 3. De CI mag geen uitspraak doen over het wel of niet behalen van een trede.

8 Safety Culture Ladder-producten

8.1 Algemeen

Voor de Safety Culture Ladder (SCL) zijn de volgende producten beschikbaar (zie tabel 7).

Tabel 7 — SCL-producten

Product	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
SCL Original <i>toepasbaar t/m trede 5</i>	100%-audit — SCL Original-certificaat; — drie jaar geldig met tredevermelding; — vrije keuze voor selfassessment — mandagen volgens tabel 2 of 3; — twee auditoren.	100%-audit — behoud van certificaat; — vrije keuze voor selfassessment; — mandagen volgens tabel 2 of 3; — twee auditoren.	100%-audit — behoud van certificaat; — vrije keuze voor selfassessment; — mandagen volgens tabel 2 of 3; — twee auditoren.
SCL <i>toepasbaar t/m trede 4</i>	100%-audit — SCL-certificaat drie jaar geldig met tredevermelding; — vrije keuze voor selfassessment; — mandagen volgens tabel 2 of 3; — twee auditoren.	Vervolgaudit 40 % — behoud van certificaat; — vrije keuze voor selfassessment; — mandagentabel 40 %; — twee auditoren.	Vervolgaudit 40 % — behoud certificaat; — vrije keuze voor selfassessment; — mandagentabel 40 %; — twee auditoren.
SCL Light <i>toepasbaar t/m trede 3</i>	SCL Light audit 40 % — statement drie jaar geldig met trede-indicatie; — mandagentabel 40 %; — Selfassessment Questionnaire (SAQ); — beoordeling gapanalyse en actieplan; — twee auditoren.	Check op actieplan — behoud van statement; — één mandag ^a ; — één auditor.	Check op actieplan — behoud van statement; — één mandag ^a ; — één auditor.

Certificatieschema SCL 2.0

Product	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Approved Self Assessment <i>geen trede-indicatie</i>	Toetsing selfassessment — verklaring door CI drie jaar geldig zonder trede-indicatie; — Selfassessment Questionnaire (SAQ); — beoordeling gapanalyse en actieplan; — één mandag; — één auditor;	Check op actieplan — behoud van verklaring; — 0,5 mandag; — één auditor.	Check op actieplan — behoud van verklaring; — 0,5 mandag; — één auditor.
^a Tijdsbesteding van één dag is incl. reistijd om van de ene naar de andere locatie te gaan en excl. woon-werkreistijd.			

In de volgende paragrafen staan de afspraken die van toepassing zijn op de beoordeling van de afzonderlijke SCL-producten.

8.2 SCL Original

Bij de SCL Original beoordeelt de CI de cultuur op het gebied van veiligheid en gezondheid door middel van een audit zoals beschreven in hoofdstuk 7. Er wordt zowel in jaar 1 als in jaar 2 en 3 een 100%-audit uitgevoerd. Het SCL Original-certificaat is drie jaar geldig indien in jaar 2 en 3 dezelfde trede wordt behaald. Als dezelfde trede niet wordt behaald, is het afgegeven certificaat niet meer geldig. In jaar 2 of 3 is een tredeverhoging of scope-uitbereiding mogelijk. In dat geval wordt er in het desbetreffende jaar een nieuw certificaat afgegeven met een nieuwe geldigheid van drie jaar. Overstap van SCL Original naar SCL in jaar 2 is mogelijk. In dat geval wordt een nieuw SCL-certificaat uitgegeven met een resterende looptijd van twee jaar. De SCL Original is toepasbaar voor alle treden.

Eisen aan de beoordeling:

Alle thema's worden beoordeeld op R (randvoorwaardelijk) en G (gedrag).

Bij de beoordeling van R moeten minimaal vier van de vijf thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn. Het thema dat op R geen groene score heeft, moet oranje scoren voor een positieve beoordeling. Een rode beoordeling betekent dat de trede niet gehaald is.

Bij de beoordeling van G moeten alle thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn.

Het uitgangspunt bij de SCL Original is dat men aan de eisen van de beoordeling blijft voldoen. Dit kan inhouden dat hetzelfde thema oranje blijft scoren of dat een ander thema bij R oranje scoort.

Indien blijkt dat het bedrijf niet meer voldoet aan de eisen van de beoordeling, maar uit de auditresultaten blijkt dat een lagere trede wel is behaald, kan een nieuw certificaat op een lagere trede worden afgegeven.

8.3 SCL

8.3.1 Algemeen

Bij de SCL beoordeelt de CI de cultuur op het gebied van veiligheid en gezondheid zoals beschreven in hoofdstuk 7. Bij de initiële audit of bij hercertificatie wordt een 100%-audit uitgevoerd. Het SCL-certificaat is drie jaar geldig, waarbij in de twee tussenliggende jaren een beoordeling plaatsvindt door middel van een 40%-audit. Bij elke audit worden alle thema's beoordeeld. De SCL is toepasbaar t/m trede 4.

8.3.2 Jaar 1

De audit in het eerste jaar is een volledige certificatieaudit (100 %) zoals beschreven in hoofdstuk 7.

8.3.3 Jaar 2 en 3

De opvolgingsaudit in jaar 2 en 3 voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De audit is in omvang bepaald op minimaal 40 % van een volledige certificatieaudit zoals beschreven in tabel 2 of 3, met een minimum van twee mandagen bij trede 2 en drie mandagen vanaf trede 3.
- Bij elke audit worden alle thema's beoordeeld. 40 % houdt in dat de te nemen steekproef wordt gesteld op 40 % qua te interviewen medewerkers.
- De resultaten worden vastgelegd in een rapportage met samenvatting.
- Tijdens de audit worden minimaal directie, management en uitvoerenden beoordeeld.
- Er vindt ten minste één werk-/projectbezoek plaats.
- Een scope-uitbreiding of tredeverhoging in jaar 2 of 3 wordt gezien als 'initiële certificatie'. In dat geval moet een 100%-audit worden uitgevoerd. Er wordt een nieuw certificaat afgegeven met een geldigheid van drie jaar.

Eisen aan de beoordeling:

Alle thema's worden beoordeeld op R (randvoorwaardelijk) en G (gedrag).

Bij de beoordeling van R moeten minimaal vier van de vijf thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn. Het thema dat op R geen groene score heeft, moet oranje scoren voor een positieve beoordeling. Een rode beoordeling betekent dat de trede niet gehaald is.

Bij de beoordeling van G moeten alle thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn.

Het uitgangspunt bij de vervolgaudits is dat men aan de eisen van de beoordeling blijft voldoen. Dit kan bijvoorbeeld inhouden dat hetzelfde thema bij R nog steeds oranje scoort of dat een ander thema bij R oranje scoort.

Indien een auditor bij de opvolgingsaudit in jaar 2 of jaar 3 niet kan bevestigen dat wordt voldaan aan de eisen van de beoordeling, dan moet er binnen een termijn van drie maanden een 100%-audit worden uitgevoerd. 100 % betekent dat de resterende 60 % van de audit wordt uitgevoerd.

Certificatieschema SCL 2.0

Indien deze audit aantoont dat het bedrijf niet meer voldoet aan de eisen, maar uit de auditresultaten blijkt dat een lagere trede wel is behaald, kan een nieuw certificaat op een lagere trede worden afgegeven.

8.4 SCL Light

8.4.1 Algemeen

Bij de SCL Light geeft de CI een indicatie van de veiligheidscultuur op het gebied van veiligheid en gezondheid, de gapanalyse en het actieplan. De initiële audit of hercertificering is 40 % van een volledige certificatieaudit zoals beschreven in hoofdstuk 7. Omdat er geen volwaardige beoordeling van de cultuur wordt uitgevoerd, wordt geen certificaat maar een 'SCL Light-statement' afgegeven (bij goed resultaat). Het SCL Light-statement heeft een trede-indicatie en is drie jaar geldig, waarbij in de twee tussenliggende jaren een beoordeling plaatsvindt of het actieplan volgens plan is uitgevoerd. De SCL Light is toepasbaar t/m trede 3.

8.4.2 Jaar 1

De SCL Light audit in jaar 1 voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De CI beoordeelt de SAQ, de gapanalyse en het actieplan die zijn opgesteld door (of namens) de desbetreffende organisatie.
- Voor het uitvoeren van het selfassessment is de SAQ verplicht. Deze is verkrijgbaar via NEN (<https://www.webtoolscl.nl>). Gekoppeld aan dit instrument is het onlinedossier waarin de rapportages kunnen worden geüpload.

Gapanalyse

Een gapanalyse is een methode om een vergelijking te maken tussen een bestaande en een gewenste situatie. In dit geval worden de uitkomsten van de SAQ vergeleken met de trede die de organisatie beoogt te behalen.

De gapanalyse wordt opgesteld door (of namens) de desbetreffende organisatie in jaar 1 en vervolgens weer in jaar 4. Deze gapanalyse wordt beoordeeld door de CI voor het uitgeven van een SCL Light-statement. Met beoordelen wordt bedoeld: controleren of het de minimale informatie bevat.

De gapanalyse bevat minimaal de volgende informatie:

- de datum/periode waarin de SAQ is uitgevoerd;
- de uitkomsten van de selfassessment;
- de identificatie van wat zich onder het gewenste niveau bevindt;
- een analyse van de bestaande versus gewenste situatie;
- een overzicht van benodigde maatregelen om te komen van bestaande naar gewenste situatie. De CI beoordeelt hier of er maatregelen zijn geformuleerd die aansluiten op de 'gaps'. Hierbij wordt wel beoordeeld of de maatregelen specifiek en meetbaar zijn geformuleerd en of ze samenhangen met de geïdentificeerde 'gaps', maar de CI beoordeelt ze niet inhoudelijk op effectiviteit.

Het actieplan

Het actieplan wordt opgesteld door (of namens) de desbetreffende organisatie. Het actieplan beschrijft voor komende jaren welke acties er concreet worden uitgevoerd om de benodigde maatregelen die uit de gapanalyse naar voren zijn gekomen, in te vullen. Dit houdt in dat per maatregel uit de gapanalyse een stappenplan wordt opgezet om te groeien van de bestaande naar de gewenste situatie.

Het stappenplan bestaat minimaal uit:

- een beschrijving van concrete acties en het beoogde resultaat;
- een uitgewerkte planning met deadlines per actie;
- de namen en functies van de actiehouders.

Hierbij kan een prioritering worden aangebracht waarbij bepaalde acties voor volgende jaren worden geagendeerd. Ook bevat het actieplan een beschrijving van hoe de implementatie van de acties wordt gecontroleerd en hoe eventueel wordt bijgestuurd. Indien van toepassing, bevat het actieplan ook een overzicht van de acties en resultaten van de voorgaande jaren.

De 40%-audit

De audit is in omvang bepaald op minimaal 40 % van een volledige certificatieaudit zoals beschreven in tabel 2 of 3, met een minimum van twee mandagen bij trede 2 en drie mandagen vanaf trede 3.

- Alle thema's worden beoordeeld. 40 % houdt in dat de te nemen steekproef wordt gesteld op 40 % qua te interviewen medewerkers.
- De resultaten worden vastgelegd in een rapportage met samenvatting.
- Tijdens de audit worden minimaal directie, management en uitvoerenden beoordeeld.
- Er vindt ten minste één werk-/projectbezoek plaats. De keuze voor de locatie wordt door de auditor bepaald. Hierbij spelen representativiteit van de locatie (in het kader van de scope van de audit), de scope van de audit, de risico's en eerdere ervaringen bij de opdrachtgever (in het kader van de SCL) mee.
- De audit leidt niet tot afgifte van een certificaat, maar enkel tot een 'statement' waarbij wordt aangegeven dat de trede indicatief is behaald.
- Een scope-uitbreiding of tredeverhoging in jaar 2 of 3 wordt gezien als 'initiële certificatie'. In dat geval dient een 40%-audit te worden uitgevoerd. Er wordt een nieuw statement met trede-indicatie afgegeven met een geldigheid van drie jaar.

Eisen aan de beoordeling

Alle thema's worden beoordeeld op R (randvoorwaardelijk) en G (gedrag).

Bij de beoordeling van R moeten minimaal vier van de vijf thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn. Het thema dat geen groene score heeft, moet oranje scoren voor een positieve beoordeling. Een rode beoordeling betekent dat de trede niet gehaald is.

Bij de beoordeling van G (gedrag) moeten alle thema's 'voldoende' (groen) beoordeeld zijn. Er wordt geen trede afgegeven, maar slechts een trede-indicatie.

Certificatieschema SCL 2.0

8.4.3 Jaar 2 en 3: beoordeling actieplan

In jaar 2 en 3 vindt een beoordeling plaats van het actieplan.

Het doel van deze beoordeling is niet om te checken of de afgegeven trede-indicatie nog steeds klopt. Het is meer dan alleen een documentenonderzoek door middel van de check op het actieplan. Er vindt namelijk ook een locatiebezoek plaats waarbij observaties en gesprekken worden uitgevoerd en gevoerd.

Door middel van de check op het actieplan en het uitvoeren van het locatiebezoek wordt gekeken of de beoogde vooruitgang wel, niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden. Als wordt geconstateerd dat de beoogde vooruitgang niet heeft plaatsgevonden, vindt in jaar 2 wederom een jaar-1-beoordeling plaats (40%-audit). Onderdeel hiervan is dat de auditor vraagt naar een analyse van waarom de vooruitgang niet heeft plaatsgevonden en hoe dit in de toekomst wordt voorkomen. Vanaf jaar 4 start dan weer de normale cyclus (40%-audit – check op actieplan – check op actieplan).

8.4.4 Overstappen van SCL Light-statement naar SCL-certificaat

Indien een organisatie een SCL Light-statement heeft en een SCL certificaat wil verkrijgen, volstaat een aanvullende audit van 60 % mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De aanvullende audit van 60 % wordt binnen de termijn van drie maanden van de initiële audit van 40 % uitgevoerd (dit betreft dus de 40%-audit waarmee het SCL Light-statement is verkregen).
- Er is bij de organisatie geen sprake van belangrijke scope- of organisatorische wijzigingen.
- Er is geen sprake van een tredeverhoging.

Op het nieuwe certificaat komt de datum van afgifte van het nieuwe certificaat te staan.

8.5 Approved Self Assessment (ASA)

8.5.1 Algemeen

Het Approved Self Assessment bestaat uit een selfassessment, een gapanalyse en een actieplan.

Bij een Approved Self Assessment (ASA) wordt een beoordeling uitgevoerd waarbij geen uitspraak wordt gedaan over de trede. Het Approved Self Assessment is een onafhankelijke bevestiging die redelijkerwijs vaststelt dat het selfassessment, de gapanalyse en het actieplan op een goede manier zijn uitgevoerd en opgesteld.

Voor alle partijen moet het duidelijk zijn dat bij een ASA op geen enkele wijze door een CI wordt geïnventariseerd/gecontroleerd wat het niveau van de veiligheidscultuur is. De auditor controleert slechts of het selfassessment in overeenstemming met de afspraken is uitgevoerd door de organisatie. Dit kan enkel leiden tot de volgende uitspraak: 'De auditor heeft vastgesteld dat het Approved Self Assessment is uitgevoerd volgens de geldende NEN-voorschriften.'

Selfassessment en gapanalyse

Voor het selfassessment wordt verplicht gebruikgemaakt van de SAQ. Deze is verkrijgbaar via NEN (<https://www.webtoolscl.nl>). Het selfassessment is een zelfevaluatie van de veiligheidscultuur, uitgevoerd door de desbetreffende organisatie. Gekoppeld aan dit instrument is het onlinedossier waarin de rapportages kunnen worden geüpload. Deze rapportages geven weer hoe een organisatie zichzelf inschat op het gebied van houding en gedrag op een bepaald thema.

De uitkomsten van de SAQ zijn de input voor de gapanalyse, waarmee een vergelijking wordt gemaakt tussen de bestaande en de gewenste situatie op het gebied van de veiligheidscultuur.

De gapanalyse wordt opgesteld door (of namens) de desbetreffende organisatie in jaar 1 en vervolgens weer in jaar 4. Deze gapanalyse wordt beoordeeld door de CI. Met beoordelen wordt bedoeld: controleren van aanwezigheid en of het de minimale informatie bevat.

De gapanalyse bevat minimaal de volgende informatie:

- de datum/periode waarin de SAQ is uitgevoerd;
- de uitkomsten van de zelfbeoordeling;
- de identificatie van wat zich onder het gewenste niveau bevindt;
- een analyse van de bestaande versus gewenste situatie.

Het actieplan

Het actieplan wordt opgesteld door (of namens) de betreffende organisatie en beschrijft voor de komende jaren welke acties er concreet worden uitgevoerd om de benodigde maatregelen die uit de gapanalyse naar voren zijn gekomen, in te vullen. Dit houdt in dat per maatregel uit de gapanalyse een stappenplan wordt opgezet om te groeien van de bestaande naar de gewenste situatie.

Het stappenplan bestaat minimaal uit:

- een beschrijving van concrete acties en het beoogde resultaat;
- een uitgewerkte planning met deadlines per actie;
- de namen en functies van de actiehouders.

Hierbij kan een prioritering worden aangebracht waarbij bepaalde acties voor volgende jaren worden geagendeerd. Ook bevat het actieplan een beschrijving van hoe de implementatie van de acties wordt gecontroleerd en hoe eventueel wordt bijgestuurd. Indien van toepassing, bevat het actieplan ook een overzicht van de acties en resultaten van de voorgaande jaren.

8.5.2 Jaar 1

De auditdag bestaat uit de volgende onderdelen:

- de voorbereiding;
- het onderzoek (uitgevoerd op locatie);
- de rapportage.

Vorbereiding

De auditor ontvangt (toegang tot de):

- selfassessment – een onderbouwing van de resultaten;
- de gapanalyse van de organisatie – een onderbouwing van de resultaten;
- het plan van aanpak/actieplan – een nadere invulling van de verbeterpunten waaraan de komende periode worden gewerkt, met verantwoordelijken en tijdsplan.

Certificatieschema SCL 2.0

Op basis van de ontvangen documenten maakt de auditor een dagplan (zie tabel 8).

Onderzoek

De auditor voert een onderzoek uit op locatie. De plaats van de locatie wordt door de auditor bepaald. Dit kan een kantoorbezoek of een projectbezoek zijn. Bij een projectgerelateerde scope moet er altijd een project worden bezocht. De auditor observeert hierbij passief ('wat valt op?'). Het onderzoek bestaat uit een documentenonderzoek en interviews waarmee de volgende zaken worden nagegaan:

- crosschecks, waarmee onder meer wordt gekeken of er een logisch verband is tussen de gegeven antwoorden;
- identificatie van de knelpunten en belangrijke zaken waarbij de organisatie zichzelf opvallend weinig of opvallend veel punten geeft of niet van toepassing verklaart. Bij 'n.v.t.'-antwoorden is in de SAQ een verplicht veld opgenomen ter onderbouwing. Indien de onderbouwing te vaak ongegrond is, kan het onderzoek worden afgebroken;
- of de SAQ door voldoende respondenten uit alle lagen van de organisatie is ingevuld om tot een betrouwbare uitkomst te komen. De rekenhulp uit de SAQ geeft hierbij een indicatie van het aantal respondenten dat nodig is voor een realistisch beeld; voor de SAQ is de rekenhulp verplicht;
- wat de organisatie heeft gedaan met de uitkomsten van de verschillende respondenten: zijn deze besproken? Wat zijn de acties hierna geweest?
- eventuele uitkomsten uit observaties (zaken die de auditor passief waargenomen heeft).

De auditor ontvangt ook relevante informatie over veiligheidsprestaties, waaronder:

- informatie over de trend van de incidenten over meerdere jaren en hoe het bedrijf hiermee is omgegaan en wat hiervan is geleerd;
- informatie over ernstige incidenten (incidenten met verzuim, blijvend letsel en dodelijke afloop) in het afgelopen jaar, inclusief een korte beschrijving en hoe het bedrijf hiermee is omgegaan en wat hiervan is geleerd;
- informatie over sancties met betrekking tot ongewenst V&G-gedrag en het waarderen van gewenst V&G-gedrag binnen de organisatie in het afgelopen jaar;
- het leiderschap en voorbeeldgedrag van het management.

De auditor beoordeelt het actieplan, dat bestaat uit:

- een fasering van wanneer welke maatregel wordt opgepakt;
- een stappenplan per maatregel uit de gapanalyse om te komen van bestaande naar de gewenste situatie, dat bestaat uit minimaal:
  - beschrijving van concrete acties en beoogd resultaat en middelen die hiervoor worden ingezet;
  - een uitgewerkte planning met deadlines per actie;
  - de motivatie indien men ervoor kiest om een actie (nog) niet op te pakken;
  - benoeming actiehouders (namen en functies);

- een beschrijving per maatregel van hoe het resultaat van de acties wordt gemeten;
- een overzicht van alle uitgevoerde maatregelen en acties, en een meting van het blijvende resultaat.

Tabel 8 — Voorbeelduitwerking dagplan

Activiteit	Personen
Ontvangst auditor Kennismaken Interview met de directie	Directie, begeleiding
Beoordeling selfassessment: — het hoe en waarom proberen te achterhalen van de uitkomsten van het selfassessment; — het beoordelen van de gapanalyse, check op actieplan met onderliggende documenten.	Directie, begeleiding
Op de locatie: documentenonderzoek en interview(s) met medewerker(s) uit de organisatie. Ook wordt het actieplan besproken. De plaats van de locatie wordt door de auditor bepaald.	Medewerker(s), begeleiding
Lunch	
Vorbereiding terugkoppeling Interne review naar eigen inzicht	Auditor
Terugkoppeling bevindingen	Directie, begeleiding

Rapportage

De rapportage beperkt zich tot het afgeven van de verklaring 'Approved Self Assessment' en een rapport met daarin de gesproken personen, bezochte locatie en positieve en negatieve bevindingen. Op de verklaring wordt de scope vermeld.

Technical Review

Een technical review is bij een Approved Self Assessment niet noodzakelijk.

8.5.3 Jaar 2 en jaar 3

In jaar 2 en jaar 3 wordt een check op het actieplan uitgevoerd. Dit is een deskreview, er is geen locatiebezoek noodzakelijk. Hierbij wordt gekeken of de beoogde vooruitgang wel, niet of nauwelijks heeft plaatsgevonden. Als wordt geconstateerd dat de beoogde vooruitgang niet heeft plaatsgevonden, vindt in jaar 2 of 3 wederom een jaar-1-beoordeling plaats. Onderdeel hiervan is dat de auditor vraagt naar een analyse van waarom de vooruitgang niet heeft plaatsgevonden en hoe dit in de toekomst gaat worden voorkomen. Vanaf jaar 4 start weer de normale cyclus.

9 Kwaliteitsborging en toezicht van certificerende instellingen

9.1 Algemeen

Het uitgangspunt bij de certificatie van de SCL is dat er een gerechtvaardigd vertrouwen is bij de stakeholders dat de toetsing door de certificerende instelling op een eenduidige, betrouwbare en onafhankelijke manier gebeurt.

Om deze wijze van toetsen te bevorderen zet NEN op verschillende niveaus van het governancemodel een aantal instrumenten in. Deze instrumenten zijn weergegeven in tabel 9.

Tabel 9 — Instrumenten van het governancemodel

GOVERNANCEMODEL	BEHEER/ORGANISATIE	Stakeholdervertegenwoordiging Klachtenprocedure	BEHEERSMAATREGELEN
	CERTIFICATIE DOCUMENTEN	Interpretatiedocumenten CvD-besluiten Versiebeheer	
	CERTIFICERENDE INSTELLING	Harmonisatieoverleg NEN-EN-ISO/IEC 17021-accreditatie Incidentenadministratie Kantoorbezoeken	
	AUDITOR	Auditorentraining Bevoegdheidsverklaringen Meeloopdagen Bijwoningen	
	AUDIT	Controle auditplannen (steekproefsgewijs)	

9.2 Bijwoning

‘Bijwoning’ (zie tabel 9) betreft het bijwonen van het auditteam. Door het bijwonen wil NEN een beeld krijgen van de competenties van de ingezette auditteams en de competenties van de individuele auditor(en).

De bijwoning geeft bijkomend aan of het beslissings- en beoordelingsproces van de auditoren in voldoende mate is geharmoniseerd tussen de verschillende CI’s.

Er wordt een bijwoning uitgevoerd bij iedere auditor die bevoegd verklaard wil worden om te auditen op SCL 2.0. De auditor krijgt een rapportage over de bevindingen tijdens de bijwoning met eventueel verbeterpunten waaraan moet worden gewerkt.

Indien de bijwoning met goed gevolg wordt afgerond, wordt de auditor bevoegd verklaard. Indien de bijwoning niet met goed gevolg wordt afgelegd, vindt binnen een termijn van zes maanden een nieuwe bijwoning plaats. Indien deze bijwoning niet met goed gevolg wordt afgelegd, wordt geconcludeerd dat de desbetreffende auditor niet geschikt is om als SCL-auditor aan de slag te gaan en wordt geen bevoegdheidsverklaring afgegeven.

Indien de CI het niet eens is met de uitkomsten van de bijwoning, kan een bijwoning worden uitgevoerd door een extern bureau (second opinion). De uitkomsten van deze bijwoning zijn bindend. De kosten voor deze bijwoning zijn voor rekening van de partij die de herbeoordeling aanvraagt.

Ook vinden bijwoningen plaats in het kader van de aanvullende bevoegdheidsverklaring op trede 4/5. Hierna vindt minimaal een keer per vier jaar een opvolgingsbijwoning plaats, tenzij er tijdens een bijwoning afwijkingen zijn geconstateerd. Indien dit het geval was, vindt een extra bijwoning plaats.

NEN voert de bijwoningen niet zelf uit, de bijwoningen worden uitgevoerd door onafhankelijke en gekwalificeerde bijwoners die hiervoor door NEN worden aangesteld.

De CI geeft ten minste vier weken voordat de auditor (of een T4/5 bevoegd verklaarde auditor) wordt ingezet, aan NEN de datum van de geplande audit door. NEN plant een bijwoning in en bevestigt de datum aan de CI. De bijwoner ontvangt uiterlijk vijf werkdagen vóór de dag van de bijwoning het auditplan.

De desbetreffende organisatie mag een bijwoning niet weigeren. NEN kan beslissen de bijwoning bij het bedrijf te vervangen door een review bij de CI. De bijwoner observeert. Dit betekent dat de bijwoner zich niet mengt in het auditproces van de CI. Dit weerhoudt de bijwoner er evenwel niet van om op gezette tijdstippen met de auditoren van de CI bijkomende informatie uit te wisselen, bijkomende toelichtingen te vragen, enz. Let wel, deze interventies kunnen enkel buiten het bijzijn van de klant (bedrijf) plaatsvinden. Dit betekent dat in de auditplanning de nodige tijd moet worden ingelast. De CI zorgt ervoor dat de aanwezigheid en doelstelling van bijwoning, alsmede de taak/functie van de bijwoner, voorafgaand duidelijk aan het bedrijf worden uiteengezet. Alle informatie die tijdens de bijwoning wordt gegeven, wordt door NEN als vertrouwelijk behandeld.

Van iedere bijwoning wordt een bijwoningsrapport gemaakt. Het bijwoningsrapport richt zich alleen op hoofdlijnen (professionele en harmonisatie aspecten). Dit bijwoningsrapport kan dienen als input voor verbetermaatregelen voor de CI. Algemeen geldende observaties worden ter harmonisatie (zij het anoniem) in het harmonisatieoverleg met auditoren van de CI's besproken.

10 Organisatie

10.1 Wie beheert de Safety Culture Ladder?

NEN heeft als bestuursorgaan een Commissie van Deskundigen (CvD) in Nederland ingesteld, waarvoor NEN het projectmanagement en het secretariaat verzorgt.

De CvD in Nederland is het hoogste orgaan van de Safety Culture Ladder (SCL). Bij de besluitvorming wordt de input vanuit de commissies vanuit andere landen meegenomen. De rol van deze Nederlandse CvD is een overgangssituatie. Zodra er een functionerend internationaal bestuur is ingericht, komt deze rol bij dit internationale bestuur te liggen.

De samenstelling van de structuur van de SCL is als volgt:

- Commissie van Deskundigen (CvD): Deze is primair verantwoordelijk voor het up-to-date houden van het certificeringsschema en functioneert als aanspreekpunt voor de certificerende instellingen. De CvD is een vertegenwoordigend bestuur. Dat betekent dat de leden geen persoonlijk belang hebben, maar het belang van de gehele sector, branche en/of het land behartigen. De samenstelling van de CvD is tot stand gekomen op basis van een stakeholderanalyse.

Certificatieschema SCL 2.0

- Harmonisatieplatform CI's: Dat bestaat uit afgevaardigden van certificerende instellingen (CI's) waarmee NEN een licentieovereenkomst heeft afgesloten. De afgevaardigden moeten betrokken zijn in het certificatieproces als (lead)auditor of als persoon die de certificatiebeslissing (beoordelaar) neemt. CI's beoordelen bedrijven mede op basis van deze harmonisatie. Beoordelingsproblemen kunnen door de CI's eventueel samen met het bedrijf (als klant van de CI's) worden voorgelegd aan NEN. Zo nodig wordt het schema aangepast.
- Werkgroepen: Waar nodig worden werkgroepen ingesteld waarin technisch inhoudelijke experts afkomstig van opdrachtgevers, opdrachtnemers en CI's deelnemen. De CvD moet instemmen met de samenstelling van de werkgroep. De werkgroepleden mogen afkomstig zijn van de CvD.

10.2 Financiering

De SCL is een initiatief uit de markt. De SCL wordt dus niet gedragen door subsidie of overheidsinzet. Het principe van de SCL is dat alle betrokken bedrijven en organisaties de SCL gezamenlijk financieren en naar rato bijdragen aan de kosten van de SCL. Daaruit worden betaald: de website, de helpdesk, de doorontwikkeling, de begeleiding van initiatieven, het beheer van het schema, de administratie, enz. Actief werken met de SCL vraagt dus een bescheiden bijdrage. De gevraagde bijdragen zullen zo laag mogelijk worden gehouden.

De bijdragende partijen zijn alle bedrijven en organisaties die de SCL actief gebruiken als instrument om:

- aan te besteden;
- zelf te worden gecertificeerd;
- op andere manieren zakelijk actief te zijn (zoals advisering, opleidingen, onderzoek, certificatie).

Hiermee moet het gebruik van de SCL voldoende inkomsten genereren om de SCL ook in de toekomst scherp en toepasbaar te houden.

Een overzicht met de afdrachten en tarieven is te vinden op www.safetycultureladder.com.

10.3 Document-/versiebeheer

De inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en beheren van de norm en het schema van de SCL berust bij NEN. De edities worden opgesteld, vastgesteld en bekrachtigd door de Commissie van Deskundigen.

Op- en/of aanmerkingen over de documenten van de SCL kunnen worden ingediend bij NEN, via info@safetycultureladder.com.

De vigerende edities van de documentatie zijn gepubliceerd op www.safetycultureladder.com. Alle voorgaande edities zijn hiermee vervallen.

10.4 Klachten

Klachten en op- of aanmerkingen met betrekking tot onderliggende regeling of de desbetreffende CI kunnen worden ingediend bij NEN, via info@safetycultureladder.com.

Bijlage A (normatief)

Aanvullende eisen offshoretoetsing

A.1 Scope van de toetsing

Er is sprake van 'offshoretoetsing' indien onder de scope van de toetsing activiteiten vallen die offshore plaatsvinden. Hieronder worden verstaan: alle maritieme activiteiten op zee, in de haven, aan de kade en in de lucht. Deze activiteiten hebben bijvoorbeeld betrekking op werkzaamheden aan de windmolens tot en met het aan land brengen van de stroomkabels.

Dit betreft:

- de voorbereidende werkzaamheden (bijv. engineering, selecteren van routes);
- de werkzaamheden die met schepen en/of helikopters worden verricht;
- de werkzaamheden op installaties die op zee gepositioneerd zijn.

Andere voorbeelden zijn offshorebedrijven die activiteiten uitvoeren op het gebied van olie en gas. Met de definitie wordt bedoeld dat indien er sprake is van offshoretoetsing, ook de voorbereidende risicovolle activiteiten aan de kade of in de haven moeten worden meegenomen.

Indien er alleen activiteiten/werkzaamheden aan de kade of in de haven plaatsvinden, is dit geen offshoretoetsing en wordt 'offshore' niet vermeld op de scope van het certificaat.

Opmerking   Bij toetsing van de voorbereidende werkzaamheden volstaat een vergelijkbaar project in uitvoering.

A.2 Aandachtspunt: afspraken tussen certificerende instelling en klant

Het is van belang dat de certificerende instelling vooraf goede afspraken maakt met de klant over de scope, de te auditeren projectlocaties (offshore/onshore), de specifieke voorwaarden zoals de benodigde opleiding en training van de auditoren en de andere bijzonderheden waaronder extra kosten of mandagen.

A.3 Interpretatie offshoretoetsing

In tabel A.1 is in de rechterkolom de interpretatie voor offshoretoetsing beschreven. In de linkerkolom staan ter informatie de relevante teksten uit de genoemde paragrafen uit het certificatieschema.

Tabel A.1 — Interpretatie offshoretoetsing

Certificatieschema SCL 2.0	Interpretatie bij offshoretoetsing
<p>Bijlage B Kwalificatie-eisen auditoren</p>	<p>Bij de kwalificatie-eis 'Afgeronde opleiding op minimaal MBO-niveau gerelateerd aan V&G' wordt ook een gelijkwaardig diploma verstaan. Of een diploma als gelijkwaardig wordt beschouwd, wordt beoordeeld en vastgesteld door de CvD.</p> <p>Voor auditoren die op een offshorelocatie toetsen, gelden de volgende aanvullende eisen:</p> <p>De auditor die toetst op een offshorelocatie heeft een geldig NOGEP A 0.5A basic Offshore Safety of OPITO BOSIET-certificaat.</p> <p>De auditor heeft een standaard medische keuring ondergaan met positief resultaat.</p> <p>In overleg met de opdrachtgever en afhankelijk van het gekozen projectbezoek zijn de volgende aanvullingen van toepassing:</p> <ul style="list-style-type: none"> — een additionele veiligheidstraining; — een geldig certificaat voor een gevolgde NOGEP A-, OPITO- of GWO-training; — het verrichten van een schoudermeting. <p>Met 'NOGEP A' wordt bedoeld: Certified NOGEP A training for offshore North Sea area.</p> <p>Met 'OPITO' wordt bedoeld: Certified trainings for worldwide offshore installations, approved by OPITO.</p> <p>Met 'GWO' wordt bedoeld: Global Wind Organisation, gegevens van opleidingen worden geregistreerd in WINDA.</p>
<p>7.3 Eisen SCL-beoordeling</p> <p>Het uitvoeren van een beoordeling houdt ten minste een werkbezoek door de CI op locatie in. Een beoordeling enkel op basis van een 'deskreview' is onvoldoende en dus niet aanvaardbaar.</p> <p>Voor het aantal te houden interviews en te bezoeken werklocaties geldt wat beschreven is in tabel 2 of 3.</p> <p>7.3.1 Uitvoering audit</p> <p>Elke certificatieaudit moet na start binnen 13 weken (een kwartaal) zijn afgerond. Als startmoment geldt fase 1 van de audit. De certificatieaudit is afgerond als het certificaat is afgegeven. In deze periode kan niet van CI worden gewisseld. Als een certificatieaudit niet binnen de termijn</p>	<p>Ook bij offshoretoetsing moeten werkbezoeken worden uitgevoerd.</p> <p>Indien offshore-activiteiten binnen de scope van het certificaat vallen, is het onvoldoende enkel een werkbezoek uit te voeren bij een activiteit die onshore plaatsvindt of bij een ondersteunende activiteit.</p> <p>De keuze voor de plaats van het werkbezoek moet gerelateerd zijn aan de scope van het certificaat. Dit houdt in dat de werklocaties die bezocht worden, samen de 'lading van de scope moeten beslaan'. De CI kan hierbij motiveren waarom de bezochte projectlocatie een goede afspiegeling is van andere projectlocaties.</p> <p>Offshoretoetsing in jaar 1</p> <p>In jaar 1 moet een offshoreprojectbezoek worden uitgevoerd.</p> <p>Als het niet mogelijk is om offshore te toetsen in jaar 1, dan moeten op de scope van het certificaat alleen die activiteiten worden vermeld die daadwerkelijk zijn getoetst.</p>

Certificatieschema SCL 2.0	Interpretatie bij offshoretoetsing
<p>van 13 weken kan worden afgerond, is de audit ongeldig en kan dus geen rechtsgeldig certificaat worden afgegeven.</p>	<p>Opmerking Voor de berekening van het aantal mandagen betekent dit dat als een ingepland offshoreprojectbezoek geen doorgang kan vinden, de totale audittijd mag worden verdeeld over drie jaar.</p> <p>De vermelding van offshore op het certificaat is echter pas mogelijk in het jaar dat er daadwerkelijk offshore getoetst is. Dit wordt gezien als een uitgesteld projectbezoek. Voorwaarde is dat 'offshore' deel uitmaakt van de initiële aanvraag.</p> <p>Offshore toetsing in jaar 2 en 3 Als in jaar 1 offshore is getoetst, wordt het wel of niet toetsen van offshore-activiteiten in jaar 2 en 3 bepaald op basis van risicoanalyse en de uitkomst van de offshoretoetsing in jaar 1.</p> <p>Opmerking Als uit de risicoanalyse blijkt dat de risico's voldoende zijn afgedekt, vervalt de eis om offshore te toetsen in jaar 2 en 3.</p> <p>Uitbreiding van scope met offshore in jaar 2 of 3 Als een organisatie in jaar 2 of 3 een uitbreiding van de scope wenst met 'offshore', moet er een volledige audit (100 %) plaatsvinden.</p> <p>Samenvattend Als offshore deel uitmaakt van de scope van het certificaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> — jaar 1: offshoretoetsing is een harde eis; — jaar 2 en 3: wel of geen offshoretoetsing wordt bepaald op basis van risicoanalyse en de uitkomst van de offshoretoetsing in jaar 1. <p>Uitgangspunt bij interpretatiekwesties: de scope van het certificaat is leidend.</p> <p>Uitzonderingssituaties Uitzonderingssituaties kunnen aan NEN ter beoordeling worden voorgelegd. In een dergelijke situatie treedt NEN in overleg met de opdrachtgever. Met opdrachtgever wordt bedoeld: de opdrachtgever van het certificaat zoals TenneT.</p> <p>Termijn afronding audit Een certificatieaudit waarbij sprake is van offshore-activiteiten, moet na start binnen 26 weken zijn afgerond.</p> <p>Tijdens het offshoreprojectbezoek neemt de auditor <i>passief</i> de activiteiten waar. Hiermee wordt bedoeld dat hij niet met een duiker het water ingaat of in een mast klimt.</p>

Bijlage B (normatief)

Kwalificatie-eisen auditoren en beoordelaars

B.1 Eisen vanaf trede 1

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Minstens hbo-werk- en denkniveau (t/m trede 3)	Een afgeronde hbo(+)-opleiding of vergelijkbaar door opleiding of ervaring.	Diploma. Cv. Indien niet aantoonbaar door diploma of cv: assessment waaruit niveau blijkt.	Ja	Ja	-
Kennis van en inzicht in het beheersen van veiligheids- en gezondheidsrisico's	Afgeronde opleiding op minimaal mbo-niveau gerelateerd aan V&G of vergelijkbaar door opleiding of ervaring.	Diploma (minimaal MVK of gelijkwaardig). Cv.	Ja	-	-
Kwalificatie leadauditor (teamleider)	Lead Assessor Course afgerond (LAC 17021). Gekwalificeerd voor QMS/SMS. Indien men niet gekwalificeerd is voor QMS/SMS, is kwalificatie op basis van 'gekwalificeerd SCL-auditor' ook mogelijk. Hiervoor geldt de eis dat men minimaal 15 dagen op de SCL geaudit moet hebben in de afgelopen twee jaar. Minimaal drie jaar relevante werkervaring op het gebied van V&G of gedrag en cultuur.	Diploma LAC. Voor QMS/SMS moet auditervaring hebben die gerelateerd is aan NEN-EN-ISO/IEC 17021. Bij SCL-kwalificatie: monitoring door CI/auditlogboek.	Ja	-	-
Kwalificatie auditor	(Interne) auditcursus met aantoonbaar zelfstandige uitvoering van audits (dit mogen ook interne audits zijn). Minimaal drie jaar relevante werkervaring op het gebied van V&G of gedrag en cultuur.	Certificaat (interne) auditcursus. Monitoring door CI/logboek.	-	Ja	-

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Bekendheid met de principes en de inhoud van de SCL	Kennis met betrekking tot: — norm SCL; — certificatieschema SCL; — andere aanvullende documenten SCL.	Bijwoning. Beoordelingen CI. Review auditrapporten CI.	Ja	Ja	
Officiële tweedaagse SCL-auditorenopleiding	Aantoonbaar training gevolgd.	Bewijs van deelname NEN.	Ja	Ja	
Twee meeloopdagen met audits	Aantoonbaar twee auditdagen meegelopen met ervaren SCL-auditor. Indien meeloopdagen niet mogelijk zijn: alternatieve kick-offtraining in overleg met NEN.	Auditplannen. Of: deelname kick-offtraining.	Ja	Ja	
Bekend met veiligheids- en gezondheidsrisico's op toepassingsgebied en land	Auditor is bekend met de veiligheids- en gezondheidsrisico's in het toepassingsgebied (rail, energie, woningbouw, zorg, enz.) Auditor is bekend met best practices in het toepassingsgebied. Auditor is bekend met de cultuur van het betreffende land.	Bijwoning. Beoordelingen CI. Review auditrapporten. Cv.			Ja

B.2 Extra eisen vanaf trede 4

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Masterclass SCL 'Wat is 4/5-cultuur'	Aantoonbaar masterclass gevolgd.	Diploma certificaat NEN.	Ja	Ja	-
Heeft zeer ruime auditervaring met de SCL	De leadauditor heeft minimaal 25 dagen op trede 3 geaudit in het afgelopen jaar, uitgevoerd bij minimaal twee bedrijven. De auditor heeft minimaal 15 dagen op trede 3 geaudit in het afgelopen jaar, uitgevoerd bij minimaal twee bedrijven.	Logboek CI.	Ja	Ja	

B.3 Vaardigheden

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Ervaring met managementsystemen	Auditor kent het verschil tussen managementsystemen en de SCL, zodat er bij de SCL-audit volgens de SCL-beoordelingsmethode wordt geaudit en niet volgens een managementsysteemaudit.	Tweedaagse auditorentraining.	Ja	Ja	
Taalvaardigheid geschikt voor communicatie op alle niveaus binnen de organisatie van de klant	Auditor beheerst de voertaal (van het bedrijf) in woord en geschrift (ook op de werkvloer). Het niveau van de taalvaardigheid is minimaal B2. Auditor kan een prettig gesprek (dialogoog) voeren.	Cv. Bijwoning. Beoordelingen CI. Review auditrapporten. Bij niet-native speakers: toets door een erkend taalinstuut. Binnen het auditteam is er minimaal één native speaker.	Ja	Ja	-
Kent de gewoonten en gebruiken in het betreffende land of er wordt voor gezorgd dat dit binnen het auditteam wordt aangevuld	De (lead)auditor (of de ingeschakelde externe) is geboren of getogen of heeft minimaal twee jaar werkervaring in het betreffende land opgedaan.	Cv (ook van externe). Bijwoning. Beoordelingen CI. Review auditrapporten.			Ja
Goederapportagevaardigheden	Auditor kan: — goed samenvatten en analyseren; — duidelijk de aandachts- en verbeterpunten rapporteren; — een onderbouwing geven van de gegeven beoordeling; — rapporteren op hoofdlijnen (wat heb ik aangetroffen o.b.v. cultuur); — een beknopt en vlot geschreven rapport maken; — hoofd- en bijzaken onderscheiden en de belangrijkste boodschap benoemen;	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI.	Ja	Ja	

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
	— actief schrijven, zonder lijdende vormen en weet de lezer te boeien.				
Overtuigend presenteren	Auditor kan zichzelf goed presenteren, de resultaten van een audit volledig en goed presenteren en kan de resultaten motiveren/uitleggen.	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI.	Ja	Ja	

B.4 Vaardigheden – Soft skills

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Interviewvaardigheden	<p>Auditor:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kan goede en verschillende vraagtechnieken toepassen, waardoor uiteindelijk de benodigde informatie boven water komt (doorvragen); — kan luisteren, samenvatten en doorvragen; — kan goed observeren, is scherp en alert; — stelt klant centraal tijdens audit, laat de klant praten, kan stilte houden; — kan verschil in houding en gedrag herkennen; — is in staat om de verschillende niveaus van houding en gedrag te herkennen; — voelt de situatie goed aan en maakt de juiste inschatting; — herkent non-verbaal gedrag en lichaamstaal; — is analytisch en kan snel schakelen (inspelen op antwoorden, kriskras door het schema, enz.); — kan verbanden leggen tussen interview en observaties/waarnemingen; 	<p>Bijwoning.</p> <p>Beoordeling/ verklaring van CI.</p> <p>Assessment.</p>	Ja	Ja	

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
	<ul style="list-style-type: none"> — is neutraal, heeft geen vooroordeel, is niet beïnvloedbaar; — is goed in het stellen van open vragen. 				

B.5 Persoonlijke eigenschappen

Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
Sociaal/communicatief	Auditor: <ul style="list-style-type: none"> — kan auditee een goed en ontspannen gevoel geven; — kan plezierig en effectief communiceren. 	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI. Assessment.	Ja	Ja	
Diplomatiek/tactvol	Auditor: <ul style="list-style-type: none"> — bezit tactvolle behendigheid; — kan auditee prikkelen of confronteren. 	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI. Assessment.	Ja	Ja	
Rustige, vertrouwde uitstraling	Auditor: <ul style="list-style-type: none"> — is niet chaotisch en komt niet gespannen over; — kan mensen op hun gemak stellen. 	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI. Assessment.	Ja	Ja	
Aandachtig/geïnteresseerd	Auditor: <ul style="list-style-type: none"> — neemt de tijd voor de auditee; — laat de auditee praten en luistert aandachtig. 	Bijwoning. Beoordeling/ verklaring van CI. Assessment.	Ja	Ja	

B.6 Behouden kwalificatie

Vanaf trede:	Eis	Criteria	Toetsing	Lead-auditor	Auditor	Team
1	Deelname jaarlijkse harmonisatiedag NEN	Verplicht aanwezig op auditorendag.	Aanwezigheidsregistratie NEN.	Ja	Ja	-
1 t/m 3	Regelmatig audits	<p>Minimaal twintig dagen (inclusief voorbereiding en rapportage), waarvan per jaar minimaal vijf dagen on site SCL-audits uitgevoerd in het afgelopen jaar.</p> <p>Eén keer per drie jaar een monitoring/review on site door een vanuit de LCI, conform NEN-EN-ISO/IEC 17021, aan te wijzen ervaren SCL-auditor.</p>	Auditlogboek (dispensatie vanuit markt-omstandigheden mogelijk).			
4	Zeer regelmatig audits	<p>Minimaal 35 dagen in twee of drie afgeronde SCL-audits over de afgelopen twee jaar, waarvan per jaar minimaal 10 dagen on site, waarvan minimaal 20 dagen op trede 3.</p> <p>Eén keer per drie jaar een monitoring/review on site door een vanuit de LCI, volgens NEN-EN-ISO/IEC 17021, aan te wijzen ervaren SCL-auditor.</p>	<p>Auditlogboek.</p> <p>Rapportage-monitoring / bijwoning door teamleider.</p> <p>Bij nieuwe CI's die nog onvoldoende audits op de SCL uitvoeren, wordt gekeken of er in de afgelopen 12 maanden minimaal twee audits op trede 3 zijn uitgevoerd.</p>	Ja	Ja	-

B.7 Kwalificatie-eisen aan beoordelaars

Eisen	Criteria	Toetsing
Heeft minimaal drie jaar aantoonbare ervaring als leadauditor voor de SCL	<p>Heeft minimaal drie jaar aantoonbare ervaring als leadauditor voor de SCL. De leadauditor moet gekwalificeerd zijn als leadauditor voor de trede die hij moet beoordelen.</p> <p>Bij nieuwe CI's kan het voorkomen dat niet aan de eis van driejaar aantoonbare ervaring kan worden voldaan. In dat geval kan hiervoor dispensatie worden aangevraagd bij NEN.</p>	Auditlogboek CI.

Bibliografie

NEN-ISO 45001, *Managementsystemen voor gezond en veilig werken – Eisen met richtlijnen voor gebruik*

Stichting Samenwerken voor Veiligheid, *Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers*, april, 2018.

De waarde
van normen

NEN
Vlinderweg 6
2623 AX Delft

www.nen.nl